

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut politologických studií

Katedra politologie

Bakalářská práce

2024

Julie Kotalíková

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut politologických studií

Katedra politologie

**Analýza mediálního obrazu korupce v českém fotbalu v
letech 2013-2023**

Bakalářská práce

Autorka práce: Julie Kotalíková

Studijní program: Politologie a veřejná politika

Vedoucí práce: doc. PhDr. Miloš Brunclík, Ph.D.

Rok obhajoby: 2024

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 30. 4. 2024

Julie Kotalíková

Bibliografický záznam

KOTALÍKOVÁ, Julie. Analýza mediálního obrazu korupce v českém fotbalu v letech 2013-2023. Praha, 2024., 60 s. Bakalářská práce (Bc). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut politologických studií, Katedra politologie. Vedoucí bakalářské práce doc. PhDr. Miloš Brunclík, Ph.D.

Rozsah práce: 83 286 znaků s mezerami

Abstrakt

Tématem mojí závěrečné práce je analýza mediálního obrazu korupce v českém fotbalu mezi lety 2013-2023. Ve svém výzkumu se skrze mediální obraz nejvíce zaměřím na korupční kauzu kolem Romana Berbra, která se odehrála ve zkoumaném období. Fotbal je jedním z nejvíce populárních sportů v České republice a zcela jistě nejrozšířenějším, čímž se stává populárnějším pro média i pro nekalé praktiky.

Práce v první části popisuje jev korupce jako takový. Druhá část je pojata deskriptivně a stručně popisuje systém fotbalu v Česku a také nastiňuje průběh korupční kauzy z roku 2020. Analýza mediálního obrazu mapuje korupci v českém fotbalu skrze mediální prostor veřejnoprávního a komerčního média. Zaměřuje se přitom na největší korupční kauzu, která na území České republiky v tomto sportu v posledních deseti letech propukla. Fotbalové prostředí je bezesporu jedním z míst, kde se lze s jevem korupce potkat, stejně tak jako na mnoha dalších místech ve společnosti.

Abstract

The topic of my thesis is the analysis of the media image of corruption in Czech soccer between 2013-2023. In my research, I will focus on the corruption case of Roman Berber, which took place during the period under study. Football is one of the most popular sports in the Czech Republic and certainly the most widely played, which makes it more popular for the media and for collusion.

The first part of the thesis describes the phenomenon of corruption as such. The second part is conceived descriptively with a brief description of the football system in the Czech Republic and also outlines the course of the 2020 corruption case.

The media image analysis maps corruption in Czech soccer through the media space of public and commercial media. It focuses on the biggest corruption case that has erupted in the Czech Republic in this sport in the last ten years. In any case, football is one of the places where the phenomenon of corruption can be encountered, as in many other places in society.

Klíčová slova

korupce, mediální obraz, korupční aféra, korupce ve fotbalu, český fotbal, Roman Berbr

Keywords

corruption, media image, corruption affair, corruption in soccer, Czech soccer, Roman Berbr

Title

Media image analysis of the corruption in Czech soccer between 2013 and 2023

Poděkování

V první řadě bych chtěla poděkovat mému vedoucímu práce panu doc. PhDr. Miloši Brunclíkovi, Ph.D., který mi velice pomohl a vždy předal užitečné rady a podněty k vypracování mé závěrečné práce. Dále bych chtěla poděkovat všem kolegům z fakulty a vedoucím bakalářského semináře. V neposlední řadě nesmím zapomenout na poděkování rodině a přátelům za podporu.

Obsah

Úvod.....	8
1. Korupce.....	12
1.1. Definice korupce	13
1.2. Příčiny a vznik korupce	14
1.3. Formy korupce.....	15
1.4. Stádia korupce	16
1.4.1. Stádium náhodné korupce	16
1.4.2. Stádium spontánně regulované korupce.....	17
1.4.3. Stádium organizované korupce	17
1.4.4. Stádium systémové korupce.....	17
1.5. Korupce ve sportu.....	17
1.5.1. Sport jako korupční prostředí.....	18
1.5.2. Formy korupce ve sportu	18
1.6. Média a korupce	19
2. Deskriptivní část	21
2.1. Fotbal v České republice	21
2.3. “Česká fotbalová liga” jako součást korupce	23
2.3.1. Korupční aféra kolem Romana Berbra	24
3. Metodologie výzkumu	25
3.1. Výběr mediálních tvůrců	25
3.2. Výběr zkoumaného období.....	27
3.3. Metodologie kvantitativní analýzy	27
3.3.1. Aplikace kvantitativní metody	28
3.4. Metodologie kvalitativní analýzy	32
3.4.1. Aplikace kvalitativní metody	33

4. Obsahová analýza	35
4.1. Kvantitativní obsahová analýza.....	36
4.1.1. Česká televize.....	37
4.1.2. iSport.cz	41
4.1.3. Komparace České televize a iSportu.....	45
4.1.4. Závěr kvantitativní analýzy mediálního obrazu	46
4.2. Kvalitativní obsahová analýza.....	46
4.2.1. Korupce a ovlivňování výsledků.....	47
4.2.2. Roman Berbr a osoby spojené s korupcí.....	47
4.2.3. Závěr kvalitativní obsahové analýzy.....	48
Závěr	50
Summary.....	52
Použitá literatura	54
Přílohy, tabulky a grafy	59

Úvod

Sport je nedílnou součástí života snad každého z nás alespoň v jedné z životních etap. Sportovní prostředí je místem, kde vznikají nová přátelství, místem, kde nalezneme kamarády se stejnými zájmy, místem, kde vzniká radost a kde chceme trávit své volné chvíle. V České republice je v současné době fotbal v podstatě sportem číslo jedna. Své fotbalové mužstvo má snad skoro každá vesnice u nás, a to potvrzují i statistiky. Fotbalová asociace České republiky eviduje přes třistapadesát tisíc členů a téměř tři a půl tisíce fotbalových klubů.¹ Fotbal je v dlouhodobém měřítku králem sportu v Česku, neboť je sportem nejsledovanějším, nejrozšířenějším a nejpopulárnějším.

Stejně tak jako u každého sportu lze i u fotbalu vyzdvihnout jeho pozitivní stránky, které jsou médií prezentovány na denní bázi. Poodkryjeme-li pozadí tohoto velmi populárního sportu, spatříme i jeho temnou tvář, kterou média možná neprezentují tak často, jako úspěšné zápasy. Ze zkušenosti ale víme, že nikdy nic není tak dokonalé, jak se na první pohled může zdát. Bohužel i za partou šťastných malých kluků běhajících po zelené trávě se může v pozadí skrývat neutuchající touha po vlastním zisku a osobním prospěchu otevírající dveře společenskému jevu nazývanému korupce. Právě jev korupce je jednou z temných stránek, se kterou se ve světě fotbalu setkáváme. Fotbal není jen zelený trávník a tribuny plné fanoušků, ale pro spoustu jedinců příležitostí, jak rychle zbohatnout díky velkým finančním prostředkům, kterými fotbal jako sport disponuje. I díky těmto faktorům je fotbal ideálním prostředím pro vznik korupce.

Korupce v českém fotbale představuje dlouhodobý problém, který se neomezuje pouze na současnost. V tomto století se tuzemský fotbal potýkal s řadou rozsáhlých korupčních kauz, které světem tohoto sportu otráslly. Podobné aféry se nevyhýbají ani světovému fotbalu. Skrze zkoumaný mediální obsah se budu soustředit především na korupční aféru kolem Romana Berbra.

V mé bakalářské práci se zaměřím na analýzu mediálního obrazu korupce v českém fotbale v období 2013-2023. Toto období jsem zvolila z několika důvodů. Rok 2013 je počátkem zkoumaného období, jelikož představuje nástup Romana Berbra do funkce místopředsedy Fotbalové asociace České republiky, s nímž se pojí nárůst mediálního zájmu

¹ O FAČR. *Fotbal.cz* [online]. 2023 [cit. 2024-03-19]. Dostupné z: <https://www.fotbal.cz/facr/o-facr/p405>

o korupční praktiky v tomto sportu. Rok 2023 reflektuje aktuální stav a umožňuje tak ucelit zkoumané desetileté období.

Analytická část práce bude rozdělena do dvou částí. V první části budu provádět kvantitativní analýzu dat, ve které budou komparovány dvě vybrané mediální skupiny na základě frekvence vyjadřování se k danému tématu. Druhá část výzkumu bude patřit kvalitativní obsahové analýze mediálního obrazu, ve které se zaměřím na hlubší zkoumání vybraných článků. V rámci výzkumu budu analyzovat webové online články, které se zabývají korupcí v českém fotbale, s důrazem na korupční aféru kolem Romana Berbra. Vzhledem k velkému množství existujících dat jsem vybrala dva reprezentativní vydavatele mediálního obsahu: online platformu komerčního média iSport.cz a veřejnoprávní médium Českou televizi. Cílem samotné analýzy je zmapovat, jak se mediální obraz korupce v českém fotbalu vyvíjel v daném období a jak se liší v závislosti na mediální skupině.

Bakalářská práce je rozdělena do čtyř hlavních částí: teoretické, deskriptivní, metodologické a analytické.

Teoretická část se zaměří na korupci, teoretické zpracování pojmu korupce včetně její definice, projevů, dopadů forem a typů. V deskriptivní kapitole bude popsána struktura fotbalu v České republice s důrazem na III. ligu, kde se odehrála korupční aféra kolem Romana Berbra, na kterou se skrze mediální obraz budu nejvíce zaměřovat.

Metodologie slouží jako deskripce výzkumných postupů, které budu využívat ve svém výzkumu. Analytická část bude rozdělena do dvou hlavních kapitol. S využitím kvantitativní analýzy budou porovnání dva aktéři tvořící mediální obraz korupce a počet mediálních výstupů od vybraných mediálních aktérů bude následně analyzován. V druhé sekci analytické části dojde ke kvalitativní analýze mediálního obrazu. Kvalitativní obsahová analýza se věnuje hloubkovému zkoumání vybraných textů a interpretaci mediálního obrazu korupce v českém fotbalu. Na závěr se zaměřím na komparaci mediálních skupin a shrnutí výsledků kvantitativní a kvalitativní analýzy, které dále porovná s teoretickými poznatky o korupci.

Téma korupce v českém fotbalu je v posledních letech mediálně hojně diskutováno. V médiích se ve 21. století již objevila řada kauz naznačujících, že korupční praktiky jsou v tomto sportu poměrně rozšířené. Pravděpodobně nejintenzivněji řešenou

kauzou v mediálním světě v období zkoumaných deseti let byla korupční aféra kolem Romana Berbra.

Hlavní výzkumná otázka (dále jen HVO) této práce zní: „*Jak se mediální obraz korupce v českém fotbale změnil v letech 2013-2023 v závislosti na korupční kauze kolem Romana Berbra?*”. Tato hlavní výzkumná otázka je klíčová pro pochopení vývoje vnímání korupce v českém fotbale v závislosti na největší korupční kauze daného období. Poskytne nám celkový obraz o tom, zda se zájem médií o toto téma zvýšil, snížil, nebo zůstal stabilní. K zodpovězení HVO budou formulovány další dílčí výzkumné otázky.

Počet vycházejících reportáží a článků o korupci v televizi i v tisku od devadesátých let stoupl. To potvrzuje zmíněný výzkum „*Corruption Perception in the Czech Republic*”, který největší nárůst počtu mediálních výstupů zaznamenal v roce 2012. Tento nárůst je přikládán například korupčnímu případu zatčení Davida Ratha.² Velký vzestup publikací článků o korupci v roce 2012 potvrzuje i „*Graph 1*“ a „*Graph 2*“³ ve studii, kde lze vidět rapidní vzestup právě ve zmíněném roce 2012. Ve svém výzkumu se pokusím dojít ke zjištění, jak v závislosti na největší korupční události českého fotbalu v uplynulých deseti letech stoupl počet mediálních článků a výsledky zkoumání promítnu do grafu.

Dílčí výzkumnou otázkou (dále jen VO1) v návaznosti na výše zmíněný fakt tedy bude: „*Jak se ve sledovaném období měnil mediální prostor věnovaný tématu korupce v českém fotbale v závislosti na událostech?*”. Pro upřesnění a doplnění otázky „*Jak moc se média vyjadřovala ke korupční kauze spojené s Romanem Berbrem?*”. Tato otázka se zaměřuje na vliv klíčových událostí a kauz na mediální obraz korupce. Specificky zacílí na kauzu Romana Berbra a zhodnotí, jak ovlivnila vnímání korupce v médiích. Skrze grafy následně zobrazím, jak se frekvence vyjadřování k tématu měnila v závislosti na událostech a poskytnu tak odpověď na otázku, jak ovlivnila korupční aféra kolem Romana Berbra vyjadřování médií.

Dále se pokusím skrze mediální výstupy identifikovat přítomná stádia korupce v českém fotbale. K tomuto cíli povede druhá výzkumná otázka (dále jen VO2): „*Jaká stádia korupce popisují jednotlivé mediální skupiny?*”. Korupce může prostupovat celým systémem, nebo může být pouze záležitostí pár jedinců, kteří se pokouší dosáhnout osobního zisku pomocí nekalých praktik. Pokusím se identifikovat, která ze čtyř základních stádií jsou

²NAXERA, Vladimír. Corruption perception in the Czech Republic. *Politics in Central Europe*, 2015, 11.1: 51-73.

³NAXERA, Vladimír. Corruption perception in the Czech Republic. *Politics in Central Europe*, 2015, 11.1: 51-73., s. 56

medii přiřazována korupci v českém fotbale.

Předposlední dílčí otázku (dále jen VO3) zpracuji pomocí kvantitativní analýzy, v níž se zaměřím na frekvenci mediálních výstupů. Články budou filtrovány pomocí klíčových slov. VO3: „*Vyjadřují se jednotlivé mediální skupiny k tématu korupce v českém fotbale s odlišnou intenzitou?*” se celkově zaměřuje na kvantitativní aspekty mediálního obrazu korupce. Pomocí kvantitativní analýzy skrze tuto otázku zhodnotím, zda se jednotlivé mediální skupiny vyjadřují k tématu s odlišnou intenzitou. Výsledky následně promítnu v grafech, kde budou jasně viditelné rozdíly mezi dvěma mediálními skupinami.

Kvalitativní výzkum umožní vytvořit odpověď na poslední dílčí výzkumnou otázku (dále jen VO4): „*Jaké formy korupce zmiňují v článcích mediální tvůrci?*”. Formy korupce, které by se mohly nacházet ve fotbalovém světě, jsou různé, od zpronevěrování financí, přes nekalé sázky, až po úplatkařství spojené s touhou po osobním zisku.

Cílem práce je analyzovat mediální obraz korupce v českém fotbale v daném období. K analýze použiji dva vybrané tvůrce mediálního obsahu. Zaměřím se na identifikaci faktorů, které ovlivnily mediální obraz korupce, a na porovnání mediálního obrazu v komerční a veřejnoprávní mediální skupině. Výsledky práce by měly přinést cenné poznatky o tom, jak média vnímají problematiku negativního společenského jevu korupce, konkrétně v českém fotbalu, a jak korupci prezentují veřejnosti.

Konkrétním hlavním cílem bude odpovědět, nebo se alespoň pokusit přiblížit odpovědi na HVO, „*Jak se změnil mediální obraz korupce v českém fotbale v období 2013-2023 v závislosti na korupční kauze kolem Romana Berbra?*”. Přes HVO zmapuji vývoj mediálního obrazu korupce v českém fotbale ve zkoumaném období s důrazem na výše zmíněnou korupční aféru, což přispěje především k hlubšímu pochopení problematiky korupce. Pokusím se identifikovat faktory, které ovlivnily mediální obraz korupce v českém fotbale a porovnam mediální obraz korupce v komerčním a veřejnoprávním médiu. Analýza pomůže k zhodnocení vlivu médií na vnímání korupce v českém fotbale. Práce přinese cenné poznatky o prezentování korupce v různých mediálních skupinách a celkově prozkoumá, jak média formují vnímání korupce veřejností.

1. Korupce

Korupce je negativním společenským tématem, který je dlouhodobě odborně zkoumán. Její poznání se s přibývajícimi pracemi a dalšími výzkumy stále prohlubuje a rozhodně není „mrtvým tématem“. Do současného stavu poznání je potřeba zařadit i literaturu týkající se přímo tématu korupce. Tato literatura řeší především jev korupce jako takový a rozšiřuje poznání o ní. Na základě odborné literatury zpracuji teoretickou část, která přispěje k pochopení souvislostí a pojmu korupce. Příklady použité odborné literatury uvádím v poznámce pod čarou.⁴

V uplynulých letech se tématu korupce ve fotbale a obecně ve sportu věnovala řada bakalářských a diplomových prací.⁵ Zmíněné práce se však nezaměřují na samotný mediální obraz. Právě o výzkum mediálního obrazu bych současný stav poznání chtěla rozšířit. Cílem mé práce je analyzovat, jak média prezentují téma čtenářům. Zaměřím se na to, v jakém množství a jakým způsobem se média k událostem spojeným s korupcí vyjadřují. Právě média jsou jedním z hlavních aktérů formování pohledu veřejnosti na danou problematiku. Prezentují nám vnímání reality a formují tak naše vlastní postoje. My, jako konzumenti, přijímáme veškerá mediální sdělení jako obraz skutečného dění, něco jako svědectví z konkrétního místa.⁶ I díky tomuto faktoru hrají média při formování názoru veřejnosti na jev korupce důležitou roli.

Korupcí ve fotbale se zabývají akademické práce i v jiných zemích. O kriminálních činech ve fotbalu se píše v řadě studií.⁷ Příkladem je studie, jejímž cílem bylo zmapovat

⁴ NAXERA, Vladimír. Corruption perception in the Czech Republic. *Politics in Central Europe*, 2015, 11.1: 51-73.

- DANČÁK, Břetislav, Vít HLOUŠEK a Vojtěch (eds.) ŠIMÍČEK. Korupce. Projevy a potírání v České republice a Evropské unii. / Břetislav Dančák, Vít Hloušek, Vojtěch Šimíček (eds.). 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita. Mezinárodní politologický ústav, 2006. 309 s. (Sborníky; svazek č. 28). ISBN 80-210-4062-9. s.9

- FRIČ, Pavol. Korupce na český způsob. 1. vydání. Praha: G plus G, 1999, 302 s. ISBN 80-861-0326-9.

⁵- TAVLARIDIS, Daniel. *Vliv politiky a korupce na český fotbal*. Olomouc, 2016. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci.

- FRAIS, David. *Temné stránky sportu*. Brno, 2019. Bakalářská práce. Masarykova univerzita.

- FLORIAN, Jakub. *Korupce ve sportu*. Slavkov u Brna, 2014. Magisterská práce. Právnická fakulta Masarykovy univerzity.

- KONEČNÁ, Šárka. *Korupce ve fotbale*. Brno, 2014. Bakalářská práce. Masarykova univerzita.

- BENDL, Josef. *Korupce a sport*. Praha, 2009. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze.

⁶ KUNCZIK, Michael. 1995. „Základy masové komunikace.“ Praha: Karolinum.

⁷ Např. - DI RONCO, Anna; LAVORGNA, Anita. Fair play? Not so much: Corruption in the Italian football. *Trends in organized crime*, 2015, 18: 176-195.

-MANSOURI, Hossein, et al. The corruption formation process in Iranian Football. *Physical Culture and Sport. Studies and Research*, 2022, 94.1: 1-10.

-PARADISO, Eugenio. Football, clientelism and corruption in Argentina: an anthropological inquiry. *Soccer & Society*, 2016, 17.4: 480-495.

vliv masmédií na kontrolu korupce ve fotbale, kde studijní soubor tvořili hráči íránské Premier League.⁸ Další zajímavou prací je článek⁹, který na základě výzkumu tří nejrozšířenějších korupčních praktik ve fotbale ukazuje, proč je korupce v řeckém fotbale nevyhnutelná. Všechny zmíněné práce jsou zajímavým pohledem na téma korupce v jiných zemích. V mé práci se budu soustředit konkrétně na prostředí českého fotbalu a pokusím se dojít k novým zjištěním týkajícím se přímo České republiky.

1.1. Definice korupce

Korupce je pojem, který je definován více způsoby. Obecně je nejčastěji definována jako akt, kdy jedinec jednal ve věcech veřejných neoprávněně za účelem dosažení osobního prospěchu, tedy osoba, která měla jednat ve veřejném zájmu, jednala pro svou vlastní osobní potřebu. Pro korupci je typické podplácení spojené s vydíráním či zastrašováním, což postupně vede k neoprávněným ziskům, získání privilegií a protěžování v dané sociální skupině.¹⁰

Velká většina společnosti považuje korupci za závažný společenský problém, který vnímají jako určitou hrozbu. Korupce je z politologického hlediska označována za jev spojený s výraznými ekonomickými, politickými a kulturními dopady, a proto je veřejností vnímán negativně. V tomto kontextu se tématem korupce zabývá ve svých textech například Vladimír Naxera. Jeho studie podkřývá svět korupce v politice a představuje funkce antikorupční rétoriky.¹¹

Právní úprava korupce se v České republice nachází v trestním zákoně. Trestní zákoník neobsahuje přímo pojem „korupce“, tudíž pokud je tento čin trestán, většinou spadá pod „*Trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných*“ (zákon č. 40/2009 Sb.).¹² Dle znění dílu 3 „Úplatkářství“ se jedná především o trestný čin dle: § 331 Přijetí úplatku, § 332 Podplácení, § 333 Nepřímé úplatkářství, § 334 Společné ustanovení pak vymezuje pojmy „úplatek“, „úřední osoba“ a „obstarávání věci obecného zájmu“.¹³

⁸ ZARE, Alireza; HEIDARNEJAD, Sedighe; SHIRAALI, Rezvan. The impact of mass media on the control of corruption in football. *Communication Management in Sport Media*, 2016, 3.4: 11-24.

⁹ MANOLI, Argyro Elisavet; ANTONOPOULOS, Georgios A.; BAIRNER, Alan. The inevitability of corruption in Greek football. *Soccer & society*, 2019, 20.2: 199-215.

¹⁰ Davis, B., 2016. *Corruption: political, economic and social issues*, Hauppauge, New York: Nova Science Publishers., str. 7.

¹¹ NAXERA, Vladimír. Corruption perception in the Czech Republic. *Politics in Central Europe*, 2015, 11.1: 51-73.

¹² Co je korupce. *Policie.cz* [online]. 2024 [cit. 2024-03-10]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/co-je-korupce.aspx>

¹³ Co je korupce. *Policie.cz* [online]. 2024 [cit. 2024-03-10]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/co-je-korupce.aspx>

Fenomén korupce lze spatřit v mnoha oblastech života. Setkáme se s ním nejen ve sportu, jemuž se ve své práci budu nejvíce věnovat, ale například i v politice nebo v běžných oblastech života jako jsou firmy, školství, hospodářství a v mnoha dalších odvětvích lidské činnosti. Jev korupce v různých oblastech vystupuje v mnohých variantách a podobách a předem nelze přesně definovat jeho formu a typ. Kroky spojené s korupcí mohou být v průběhu jednání v naprostém rozporu se svobodou a otevřeností. Také proto korupce patří k nejvíce negativním aspektům chování v zemích, kde už existuje funkční a rozvinutá liberální demokracie.¹⁴

Pavol Frič ve své knize rozebírá korupci jako „sociální fenomén“. Považuje korupci za všudypřítomný jev vyskytující se v mnoha oblastech, kam zasahuje lidský faktor. Její schopnost přizpůsobit se mnoha situacím jí otevírá dveře do mnoha oblastí, kde bychom ji možná v první chvíli ani nečekali. Podle Friče je tedy skoro až nemožné se korupci úplně vyhnout, jelikož je všudypřítomná ve významném množství oblastí lidského působení. Ani my sami nevíme, kdy můžeme podlehnout korupčnímu jednání a stát se tak součástí sociálního fenoménu, kterým korupce je. V některých případech se jí nelze vyhnout.¹⁵ Svět fotbalu by mohl být právě jedním z míst, kam korupce dorazila díky schopnosti přizpůsobit se mnoha oblastem ve společnosti. Pravděpodobně je i místem, kde nevíme, nepodlehli-li korupčnímu jednání i my sami.

1.2. Příčiny a vznik korupce

Příčiny vzniku korupce mohou být různé. Obecný názor je, že jejím základním kamenem a zároveň zdrojem, který nikdy nelze vyčerpat, je samotná touha jednotlivců nabýt osobní zisk a dosáhnout ve společnosti co největšího úspěchu.¹⁶

Toto obecné vysvětlení shrnující základní principy vzniku korupce přesto nefunguje jako univerzální klíč ve všech případech. Pokud se chceme zaměřit na specifické situace, bude potřeba použít komplexnější přístupy. Míra korupce se totiž v jednotlivých zemích a případech liší. Někde je běžnější, na jiných místech se s ní setkáme méně. Důvodem je

¹⁴ DANČÁK, Břetislav, Vít HLOUŠEK a Vojtěch (eds.) ŠIMÍČEK. Korupce. Projevy a potírání v České republice a Evropské unii. / Břetislav Dančák, Vít Hloušek, Vojtěch Šimíček (eds.). 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita. Mezinárodní politologický ústav, 2006. 309 s. (Sborníky; svazek č. 28). ISBN 80-210-4062-9. s.9

¹⁵ FRIČ, Pavol. Korupce na český způsob. 1. vydání. Praha: G plus G, 1999, 302 s. ISBN 80-861-0326-9.

¹⁶ FRIČ, Pavol. Korupce na český způsob. 1. vydání. Praha: G plus G, 1999, 302 s. ISBN 80-861-0326-9. s.35

variabilita korupčních příležitostí a podnětů. Na základě těchto faktorů definoval Frič čtyři základní stádia korupce, která podrobněji popíše v kapitole „Formy a stádia korupce“.¹⁷ Zjednodušeně řečeno z této části vyplývá, že ačkoliv obecné vysvětlení vzniku korupce existuje, pro pochopení specifických případů je nutné zohlednit i další faktory, jelikož míra korupce se liší v závislosti na prostředí.

1.3. Formy korupce

Ve společnosti lze identifikovat různé formy korupce, které je dobré znát i pro případný boj proti ní. V krátkosti nastíním základní formy, které by se mohly objevit i v prostředí fotbalové korupce. Mezi nejvíce se opakující formy korupce, které jsou zařazovány mezi její základní formy, patří:¹⁸

- Zpronevěra: Zneužití svěřených finančních prostředků nebo majetku pro vlastní prospěch.
- Padělání spojené se špatným užíváním fondů.
- Vlastizrada, velezrada, pašování: Lze označit jako zločiny proti státu a jeho bezpečnosti.
- Podvody, vydírání a zkreslování: Sem patří manipulace s informacemi a opět zneužívání moci k osobnímu prospěchu.
- Přijetí úplatku nebo nepatřičného daru: Výměna úplatku za ovlivnění rozhodnutí je spojena i s korupční kauzou kolem Romana Berbra, kterou se budu podrobněji zabývat. V kauze došlo ke korupčnímu jednání právě i přijímáním a dáváním úplatků, které měly následně ovlivnit výsledky zápasů.¹⁹
- Křivá výpověď, falešná obvinění, nedovolený prodej veřejného majetku a licencí, zneužívání úředních pečetí a razítek atd.

Formy korupce by dále bylo možné doplnit o další druhy, jelikož jejich forem je opravdu mnoho. Korupční jednání se ve společnosti projevuje v široké škále podob a v rámci jedné kauzy se můžeme setkat s kombinací hned několika forem. Možným příkladem je

¹⁷ FRIČ, Pavol. Korupce na český způsob. 1. vydání. Praha: G plus G, 1999, 302 s. ISBN 80-861-0326-9.

¹⁸ DANČÁK, Břetislav, Vít HLOUŠEK a Vojtěch (eds.) ŠIMÍČEK. Korupce. Projevy a potírání v České republice a Evropské unii. / Břetislav Dančák, Vít Hloušek, Vojtěch Šimíček (eds.). 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita. Mezinárodní politologický ústav, 2006. 309 s. (Sborníky; svazek č. 28). ISBN 80-210-4062-9. (s.18-20)

¹⁹Korupční aféra kolem Romana Berbra. *Idnes.cz* [online]. 2024, [cit. 2024-04-12]. Dostupné z: <https://www.idnes.cz/fotbal/prvni-liga/korupcni-afera-kolem-romana-berbra.K34067>

úplatkářství, které se prolíná s vydíráním či zneužíváním systému. Je velmi pravděpodobné, že některé z výše uvedených forem korupce se mohly vyskytnout i v kauze Romana Berbra. Tento předpoklad bude podroben analýze níže v textu bakalářské práce.

1.4. Stádia korupce

Rozdělení korupce do jednotlivých stádií umožňuje lépe porozumět komplexnosti daného fenoménu a jeho rozsahu. V rámci výzkumné části práce se analýzou mediálního obrazu pokusím dojít ke zjištění, v jakém stádiu se korupce v českém fotbale nacházela ve zkoumaném období. Do teoretické části tedy umístuji pouze krátkou kapitolu o stádiích korupce, jelikož je to klíčová součást pochopení korupce jako takové.

Pavol Frič ve svém textu „*Korupce na český způsob*” rozděluje korupci do čtyř základních fází, podle toho jak je daný jev korupce v konkrétní situaci prohlouben a jak hluboko je jev korupce zakořeněn do struktur společnosti. Čtyři stádia korupce rozděluje následovně.²⁰

1.4.1. Stádium náhodné korupce

Stádium náhodné korupce – jedná se o stádium, kdy je korupce nejméně závažná. Považuje se za počáteční bod korupce. Autoři zabývající se korupcí pro toto stádium korupce používají pojem „shnilá jablka”, které ve své podstatě vnímá korupci jako problém jednotlivců, nikoli celého systému. Jedná se tedy o rané stádium korupce, kdy se korupční jednání vyskytuje spíše ojediněle a neprostupuje celým systémem.

„Teorie shnilých jablek” vysvětluje korupci jako individuální selhání jedince, který má touhu zachovat své postavení. V této teorii samotný systém nehraje velkou roli, protože je považován za bezchybný a selhání se vyskytuje jen u jednotlivců. Tato teorie se tedy zaměřuje především na individuální selhání jedinců, ale bere v potaz také vliv prostředí na vznik korupčního prostředí. Příkladem tohoto vlivu jsou špatné materiální podmínky, nedostatečné technické vybavení nebo nízké platy atd. Při těchto podmínkách jsou následně zaměstnanci náchylnější korupci.²¹

²⁰ FRIČ, Pavol. *Korupce na český způsob*. 1. vydání. Praha: G plus G, 1999, 302 s. ISBN 80-861-0326-9. s. 32-34

²¹ FRIČ, Pavol. *Korupce na český způsob*. 1. vydání. Praha: G plus G, 1999, 302 s. ISBN 80-861-0326-9.

1.4.2. Stádium spontánně regulované korupce

Stádium spontánně regulované korupce – druhé vývojové stádium korupce je charakteristické zejména ve směru selhání, až otupěním kontrolních mechanismů. Rozšiřuje se tak pole výskytu a samotného uplatňování korupce, přičemž míra postihu za korupci klesá pro její rozšířenost a neschopnost regulace.²²

1.4.3. Stádium organizované korupce

Stádium organizované korupce – vznikají neregulovatelné korupční řetězce. Je možný výskyt vydírání a samotný jev korupce proniká i do orgánů jako je státní správa a i do samotné politiky. Kontrola je nefunkční nebo je sama zasažena korupcí, tedy tato fáze se dá popsat jako tzv. institucionalizace korupce.²³

1.4.4. Stádium systémové korupce

Stádium systémové korupce – čtvrté stádium korupce, které je považováno za nejvyšší formu. V tomto stádiu je korupce všudypřítomná, v celém systému jsou subjekty vzájemně propojeny. Celý systém je zasíťovaný a jednotliví aktéři jsou umístěni na všech pozicích. Ivan Langr mluví o systémové korupci jako o jevu s devastujícím dopadem na společnost, na rozdíl od individuální korupce, která se projevuje například běžnými úplatky. Zároveň ji přirovnává k pavučině, ve které jsou v pevných bodech nasazeny spolehlivé osoby, díky kterým je systém propojen.²⁴

Prostřednictvím kvalitativní obsahové analýzy mediálních materiálů se budu snažit zjistit, zda se Roman Berbr v korupční kauze jevil spíše jako součást rozsáhlé korupční sítě, tedy systémové korupce, v níž mohl představovat klíčovou figuru, anebo zda se jednalo o individuální selhání spojené s podlehnutím nekalým praktikám.

1.5. Korupce ve sportu

V mé bakalářské práci se zabývám především jevem korupce ve fotbale, proto se v následující části pokusím přiblížit tématu korupce obecně ve sportu.

²² FRIČ, Pavol. Korupce na český způsob. 1. vydání. Praha: G plus G, 1999, 302 s. ISBN 80-861-0326-9.

²³ FRIČ, Pavol. Korupce na český způsob. 1. vydání. Praha: G plus G, 1999, 302 s. ISBN 80-861-0326-9.

²⁴ LANGR, Ivan. ivanlangr.cz Systémová korupce [online]. 2017 [cit. 2023-09-14]. Dostupné z: <https://www.ivanlangr.cz/systemova-korupce/>

Korupce ve sportu je stejně jako ve společnosti jevem, kdy jednotlivci usilují o dosažení osobního zisku pomocí nekalých praktik. V tomto případě jsou v pozici jednotlivců trenéři, rozhodčí, manažeři, zástupci sportovních organizací nebo samotní sportovci, kteří se osobního zisku snaží dosáhnout například pomocí ovlivňování výsledků zápasů, sázkových podvodů nebo přijímání úplatků. Ve sportu toto chování neohrožuje pouze známé krédo sportovců „fair play“, ale také sportovní integritu, věrnost sportovců a fanoušků a komunitu přátel, která se přirozeně kolem sportu tvoří. Ta skrze korupci může být ohrožena a může se proměnit v nepřátelskou zónu představující neupřímnost, touhu po zisku a nepříjemné prostředí.²⁵

1.5.1. Sport jako korupční prostředí

Sport je sice soutěživé prostředí, ale zároveň umožňuje setkávání lidí se sdílenou vášní. Nabízí tak příjemný prostor pro trávení volného času a budování přátelství. Pro mnohé je příležitostí pro naplňování životních cílů. V kontextu těchto pozitivních aspektů přichází na řadu otázka, zda je korupce ve sportu běžným jevem. Na tuto otázku ve svém textu pro Transparency International odpovídá Radim Bureš a Martin Lachmann.²⁶ Ti říkají, že korupce ve sportu nutně nemusí být typickým samostatným jevem, ale může být zakomponována jako součást rozsáhlejšího jevu korupce, který se objevuje nejen v konkrétní oblasti sportu, ale má přesah do širších oblastí společnosti. Tudíž se mohou vyskytnout případy, kdy korupce ve sportu je pouze parazitujícím elementem, ale v jiných případech opravdu může být korupce ve sportu důsledkem korupčního jednání, čímž typicky korupce ve společnosti vzniká.

1.5.2. Formy korupce ve sportu

Formy korupce ve sportu jsou různé, stejně jako formy korupce ve společnosti. Mezi tři hlavní formy korupce ve sportu, od kterých se následně odvíjí mnoho dalších forem a způsobů, jak se tento jev v oblasti sportu může objevovat, patří například:

- Přímé ovlivňování výsledků zápasů, kdy samotní sportovci nebo jejich zástupci ovlivňují výsledky utkání za účelem udržet se v dané lize, nebo postoupit výše.

²⁵ BUREŠ, RADIM a MARTIN LACHMANN. *SPORT A KORUPCE* [online]. 8 [cit. 2024-03-10]. Dostupné z: https://www.transparency.cz/wp-content/uploads/sport_clanek_Korupce_ve_sportu.pdf

²⁶ BUREŠ, RADIM a MARTIN LACHMANN. *SPORT A KORUPCE* [online]. 8 [cit. 2024-03-10]. Dostupné z: https://www.transparency.cz/wp-content/uploads/sport_clanek_Korupce_ve_sportu.pdf

Příkladem je právě korupční aféra kolem Romana Berbra, kdy byly ovlivňovány výsledky zápasů Slavoj Vyšehrad za účelem postoupit do vyšší ligy, jehož součástí byla bezpochyby i vidina osobního zisku.²⁷

- Sázkové podvody, ve kterých sportovci nebo příznivci sportovních utkání mohou spáchat sázkový podvod, když pomáhají třetím osobám ve formě poskytování informací o výsledcích zápasů za účelem výhry.
- Přijímání úplatků. Přijímání nejčastěji finančních úplatků se vyskytuje za účelem získání neoprávněných výhod, jako jsou například lepší podmínky, větší pravděpodobnost výhry sázky nebo jiné výhody.²⁸

Korupce spojená s nepoctivými praktikami ve sportu představuje hrozbu spojenou s jeho férovostí a oddaností. Ohrožuje jak sportovce, tak i fanoušky a všechny osoby, které se kolem daného sportu pohybují, jako jsou trenéři, manažeři, sponzoři atd. Jednotlivé sporty se s korupcí potýkají v různé míře a příčiny vzniku můžeme hledat v celé společnosti.

1.6. Média a korupce

V bakalářské práci se věnuji výzkumu korupce ve světě sportu skrze mediální obsah. V následující kapitole v krátkosti představím svět médií, jak se staví média k problematice a celkově informují o tomto společenském jevu.

Média informují o jevu korupce ve společnosti různými způsoby. Jednotliví tvůrci mediálního obsahu mají k této tématice odlišný postoj a jejich vyjadřování se tedy liší, čímž dochází k tomu, že konzumenti se mohou v rámci jedné korupční kauzy setkat s více postoji. To může přinést určité komplikace v tvorbě vlastního pohledu, jelikož konzument přijímá veškerá mediální sdělení jako obraz skutečného dění, něco jako svědectví z konkrétního místa.²⁹ Ve své práci se budu snažit představit a interpretovat postoj jednoho komerčního média ve srovnání s veřejnoprávním mediálním tvůrcem.

²⁷ Kauza Berbr: Vyšehrad vyloučili z ČFL, tři sudí dostali osmiletý zákaz. *Idnes.cz* [online]. 2021 [cit. 2024-03-10]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/fotbal/domaci-souteze/eticka-komise-facr-kauza-berbr-spis-svab-tresty-vysehrad-rozhodci.A211221_140545_fot_dsouteze_vp2

²⁸ BUREŠ, RADIM a MARTIN LACHMANN. *SPORT A KORUPCE* [online]. 8 [cit. 2024-03-10]. Dostupné z: https://www.transparency.cz/wp-content/uploads/sport_clanek_Korupce_ve_sportu.pdf

²⁹ KUNCZIK M. 1995. *Základy masové komunikace*. Praha: Karolinum. s.125

Svět médií neukazuje pouze negativní dění ve společnosti, ale různými způsoby jedince též obohacuje. Média mají moc formovat, tedy ovlivňovat naše chování, postoje a názory. Dávají nám možnost otevírat nové obzory poznání, usnadňovat, nebo ujasňovat naše politické rozhodování i vzdělávat. Zároveň v sobě skrývají potenciál k manipulaci a šíření dezinformací, což lze označit za jejich temnější stránku. Temná strana obsahuje i fakt, že média v nás mohou vyvolávat strach, napětí, podněcovat nás ke společensky nežádoucímu chování a vést k omylům. Zjednodušeně řečeno, média jsou mocným nástrojem, který může být použit jak k šíření dobra, tak i zla. Je důležité, abychom k nim přistupovali s vědomím jejich vlivu, tedy i s kritickým pohledem, který bude reflektovat jejich možnost ovlivňovat naše myšlení i jednání.³⁰

I proto jsem si pro výzkum korupce vybrala analýzu mediálního obrazu. Svět médií má v tomto tématu přesah a bude zajímavé se podívat na odlišnost jednotlivých tvůrců mediálního obsahu.

Diverzitu ve způsobech prezentace jevu korupce médií ukazuje i analýza zaměřená na vnímání korupce v České republice „*Corruption Perception in the Czech Republic*“.³¹ Studie ukazuje rozdíly ve vnímání korupce jak mezi občany, tak mezi médii a nevynechává ani politické strany. Velkou změnou prošla média v České republice po pádu komunismu, kdy byla osvobozena od stranického dohledu a cenzury, což jim umožnilo začít informovat o jevech, které byly dříve skryty. Mezi ně patří právě korupce. Vladimír Naxera dále ve studii uvádí, že tato změna může vysvětlovat zdánlivý názor, že „korupce je všude kolem nás“, i když se možná stupeň korupce od komunistických dob nezvýšil, ale pouze významně vzrostl počet mediálních výstupů informujících o tématu. Média tak hrají zásadní roli v odkrývání korupčních afér a formování samotného veřejného mínění.³²

Korupce je jevem, který negativně ovlivňuje vnímání fungování systému i ve spojení s demokracií. Celkově nepříznivě působí na vnímání společnosti jednotlivci, a proto je důležité věnovat se sledování jejího mediálního pokrytí a celkovým dopadům na veřejné

³⁰ JIRÁK, Jan a KÖPPLOVÁ, Barbara. *Média a společnost*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-287-4. s.151,152

³¹ NAXERA, Vladimír. *Corruption perception in the Czech Republic. Politics in Central Europe*, 2015, 11.1: 51-73.

³² NAXERA, Vladimír. *Corruption perception in the Czech Republic. Politics in Central Europe*, 2015, 11.1: 51-73.

mínění, které je tvořeno z velké části i mediálním obsahem předkládaným jeho konzumentům.

2. Deskriptivní část

2.1. Fotbal v České republice

Fotbal je v České republice velmi rozšířeným sportem a hřiště s fotbalovým trávníkem najdeme v téměř každé větší i menší obci. Jeho popularita rozhodně neklesá, hraje ho stále velké množství dětí už od základních nebo mateřských škol. Být fotbalistou je velkým snem mnoha chlapců i dívek, kteří mají v očích své fotbalové idoly v podobě slavných hráčů, jako jsou Ronaldo nebo Messi.

Následující deskriptivní část práce se zaměřuje na strukturu a rozdělení fotbalových soutěží v České republice. Cílem deskriptivní části je usnadnit orientaci v dané problematice a posílit pochopení fungování českého mužského fotbalu. Nejprve stručně představím jednotlivé fotbalové soutěže pořádané v České republice a jejich hierarchické uspořádání do lig a úrovní. Zvláštní pozornost v rámci deskripce bude věnována třetí nejvyšší fotbalové soutěži, která se stala centrem korupční kauzy („*korupční aféry kolem Romana Berbra*”) s největším mediálním dopadem v uplynulých deseti letech. Analytická část práce se pak podrobně zaměří na tuto kauzu s využitím kvantitativní a kvalitativní obsahové analýzy mediálních článků, pro níž budou zdrojem dat Česká televize a online titul iSport.cz spadající pod Blesk.cz.

Velké množství soutěžních skupin potvrzují i statistiky. V sezóně 2022/2023 se v České republice vytvořilo 320 soutěžních skupin napříč všemi úrovněmi fotbalových soutěží. V tomto značně velkém počtu skupin se utkalo dohromady 4071 fotbalových mužstev a oproti sezóně 2020/2021 to znamenalo dokonce úbytek o 9 skupin.³³

³³Systém fotbalových soutěží v Česku. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Systém_fotbalových_soutěží_v_Česku

Fotbal v České republice je rozdělen do několika hlavních soutěžních úrovní podle dosažené úrovně daných fotbalových týmů. Každá z těchto několika hlavních kategorií je následně rozdělena do několika dalších soutěží a skupin.³⁴

V systému fotbalových soutěží v Česku u mužských klubů jsou na nejvyšší úrovni I. liga a II. liga. I. a II. liga se hrají na profesionální mistrovské úrovni. První nejvyšší soutěží je „Fortuna: liga” a druhá liga se hraje pod názvem „Fortuna: Národní liga”. Obě nejvyšší soutěže jsou řízeny „Ligovou fotbalovou asociací” a řadí se tedy na profesionální úroveň. Další dvě úrovně jsou rozděleny do dvou základních skupin. „Soutěže řízené komisí pro Čechy”, pod kterou spadá „Česká fotbalová liga” rozdělená do divize A, divize B a divize C. Druhou skupinou jsou „Soutěže řízené Řídící komisí pro Moravu”, pod kterou spadá „Moravskoslezská fotbalová liga” rozdělená na divize D, divize E a divize F. Třetí hlavní skupinou jsou „Soutěže řízené krajskými fotbalovými svazy a Pražským fotbalovým svazem” ty se dělí na „Krajské přebory” a „Pražský přebor” „I. A třídy” a „I. B třídy”.

Poslední, čtvrtou nejnižší soutěžní skupinou, jsou „Soutěže řízené okresními fotbalovými svazy a Pražským fotbalovým svazem”, neboli ve fotbalovém světě lidově řečeno takzvané „okresní přebory”. I okresní přebory mají ještě několik dalších kategorií a to chronologicky sestupně následující: II. třídy (okresní přebory) a Pražská II. třída, III. třídy (okresní soutěže) (v některých okresech), IV. třídy (v některých okresech).

Z tohoto na první pohled poměrně složitého schématu fotbalových soutěží v České republice vyplývá, že fotbal lze hrát v základu na deseti možných úrovních. Pro lepší orientaci ve schématu soutěží v České republice slouží následující tabulka (tab. č. 1).

³⁴ FAČR. *Rozcestník soutěží* [online]. 2024 [cit. 2024-03-10]. Dostupné z: <https://www.fotbal.cz/souteze/subjekty/>

Tabulka č. 1: Systém fotbalových soutěží v České republice

1.	I. liga (Fortuna: liga)
2.	II. liga (Fortuna: Národní liga)
3.	Česká fotbalová liga a Moravskoslezská fotbalová liga
4.	Divize A, B, C a divize D, E, F
5.	Krajské přebory a Pražský přebor
6.	I. A třída
7.	II. B třída
8.	Okresní přebor (II. třída)
9.	III. třída
10.	IV. třída

Zdroj: vlastní

2.3. “Česká fotbalová liga” jako součást korupce

Fotbal na úrovni třetí nejvyšší soutěže v České republice hraný pod názvem „Česká fotbalová liga” byl stěžejním bodem v korupční aféře kolem Romana Berbra. Tato soutěž je řízena „Řídící komisí pro Čechy” (dále existuje v českém fotbale “Řídící komise pro Moravu” a „Řídící komise TOP soutěží”). Sezóna této soutěže běží v období od léta do podzimu a zbývající utkání se dohrávají na jaře následujícího kalendářního roku. Systém postupů a sestupů z této úrovně funguje následujícím způsobem. Je možnost po umístění se na prvním místě v tabulce postoupit do Národní ligy, která je druhou nejvyšší soutěží a hraje se na profesionální úrovni. Po umístění na posledním místě v tabulce v této soutěži klub sestupuje do jedné z divizních skupin, jejichž rozdělení jsem zmiňovala výše. Počet týmů, které se propadnou do nižší ligy, je vždy odlišný a systém funguje podle předem nastavených pravidel.³⁵

³⁵ SOUTĚŽNÍ ŘÁD FOTBALOVÉ ASOCIACE ČESKÉ REPUBLIKY. In: 2023.

„Korupční aféra kolem Romana Berbra” byla spojena především s úplatky v klubu „FC Slavoj Vyšehrad”. Tento klub byl následně po dobrých výsledcích fotbalových zápasů přesunut do příslušné divizní skupiny. Výsledky byly pravděpodobně podle dosavadního šetření na základě úplatků rozhodčích podplacené.³⁶

2.3.1. Korupční aféra kolem Romana Berbra

Korupční aféra kolem Romana Berbra je někdy označována jako korupční skandál v českém fotbale 2020. Obě označení mají na mysli stejnou korupční kauzu, která se stává stěžejní událostí pro mou bakalářskou práci. V následující krátké podkapitole uvedu ve stručnosti průběh této kauzy.

Dne 16. října 2020 proběhla rozsáhlá policejní akce s krycím názvem “Šváb”, které se podařilo odhalit velkou korupční síť. Hlavní zásah proběhl přímo v sídle FAČR. Zadrženo bylo celkem 20 osob, včetně nejspíše hlavního aktéra, tehdejšího místopředsedy FAČR, Romana Berbra. Důvodem zásahu bylo podezření z uplácení i zpronevěry, které je spojeno s cíleným ovlivňováním zápasů. Korupční jednání se v této kauze týká především FC Slavoj Vyšehrad, kde mělo probíhat uplácení rozhodčích a docházet k dalším korupčním praktikám. Sportovním ředitelem FC Slavoj Vyšehrad byl Roman Rogoz, jehož jméno figuruje jako jedno z dvaceti na seznamu zadržených.³⁷

Roman Berbr měl dále zpronevěřit vyšší částky peněz a v podezření byly i další nezákonné příjmy. Berbr byl obviněn z více trestných činů: podplácení, přijímání úplatku, zpronevěra, zneužívání pravomoci úřední osoby.

Dalším hlavním milníkem kauzy je listopad 2020, kdy byl Roman Berbr umístěn do vazby, v níž setrval až do února 2021. V dubnu 2023 začalo hlavní líčení u Plzeňského krajského soudu. Kauza "Šváb" otrásla českým fotbalem a vedla k řadě změn v FAČR. Hlavní líčení v kauze stále probíhá, a ještě není jasné, jaký bude verdikt soudu.³⁸

³⁶ Kauza Berbr: Vyšehrad vyloučili z ČFL, tři sudí dostali osmiletý zákaz. *Idnes.cz* [online]. 2021 [cit. 2024-03-10]. Dostupné z: <https://www.idnes.cz/fotbal/domaci-souteze/eticka-komise-facr-kauza-berbr-spis-s>

³⁷ Korupční aféra kolem Romana Bebra. *Idnes.cz* [online]. 2024, [cit. 2024-04-12]. Dostupné z: <https://www.idnes.cz/fotbal/prvni-liga/korupcni-afera-kolem-romana-berbra.K34067>

³⁸ Korupční aféra kolem Romana Bebra. *Idnes.cz* [online]. 2024, [cit. 2024-04-12]. Dostupné z: <https://www.idnes.cz/fotbal/prvni-liga/korupcni-afera-kolem-romana-berbra.K34067>

3. Metodologie výzkumu

Výzkumná část bakalářské práce bude rozdělena do dvou základních částí. V práci využiji výzkumný design, který kombinuje kvantitativní a kvalitativní metody. Volba kombinace kvantitativních a kvalitativních metod umožňuje komplexní a hlubší pochopení dané problematiky.³⁹ Kvantitativní analýza poskytne obecný přehled o mediálním obrazu korupce, zatímco kvalitativní analýza umožní detailní zkoumání specifických případů a interpretaci mediálních sdělení.

3.1. Výběr mediálních tvůrců

Kvantitativní i kvalitativní analýza bude provedena na základě dvou vybraných mediálních platform – jedné komerční a jedné veřejnoprávní. Bude zajímavé se podívat na odlišnost jednotlivých tvůrců mediálního obsahu. Je velice důležité, které médium bude předmětem zkoumání, jelikož lze předpokládat rozdílnou povahu média i ke zkoumanému tématu.

Diverzita vybraných médií pro výzkum byla zvolena mimo jiné proto, že se chci pokusit dojít ke zjištění, jak se vyjadřování k tématu korupce, konkrétně ve fotbalu, v mediálních skupinách liší. Veřejnoprávní mediální platformou bude Česká televize, přesněji její online platformy - [ceskatelevize.cz](https://www.ceskatelevize.cz), [ct24.ceskatelevize.cz](https://www.ct24.ceskatelevize.cz) a [sport.ceskatelevize.cz](https://www.sport.ceskatelevize.cz).⁴⁰ Tyto tři platformy budou dohromady tvořit jeden celek, skrz který budu filtrovat potřebná data. Česká televize je respektovaná instituce s vysokou mírou důvěryhodnosti. Její výběr jako veřejnoprávního média ovlivnila mimo jiné i dostupnost dat. Komerční sféru zastoupí online titul [iSport.cz](https://www.isport.cz)⁴¹, který patří pod Blesk a celkově spadá pod záštitu jednoho z největších mediálních domů České republiky „Czech News Center a.s.”.⁴² Veřejnoprávní médium je specifické tím, že jeho příjmy se skládají z veřejných prostředků (peněz) a má jasně definované své povinnosti a svůj rozsah.⁴³ Naopak jako komerční médium jsou označována masmédia, která jsou v soukromém vlastnictví a jsou orientována na zisk. Příjmy se skládají z vlastní hospodářské činnosti a především z reklamy. Na rozdíl od veřejnoprávního média

³⁹ HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-040-2. s. 62

⁴⁰ *Česká televize* [online]. 2024 [cit. 2024-04-01]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz>

⁴¹ *iSport.cz* [online]. 2024 [cit. 2024-04-01]. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz>

⁴² *CZECH NEWS CENTER a.s.* [online]. 2024 [cit. 2024-04-13]. Dostupné z: <https://www.cncenter.cz>

⁴³ JIRÁK, Jan a KÖPPLOVÁ, Barbara. *Média a společnost: [stručný úvod do studia médií a mediální komunikace]*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-287-4. s. 75

nemají komerční média stanovené svoje povinnosti, a tudíž obsah mohou naplňovat dle vlastního zájmu a svých vlastních vnitřních pravidel.⁴⁴

Mediálního obsahu ke zkoumanému tématu existuje velké množství a bylo by velice obtížné analyzovat všechny dostupné zdroje a publikované články. Analýza všech dostupných zdrojů by byla časově a technicky náročná, a ne všechny dostupné zdroje by mohly být relevantní pro daný výzkum, proto jsem se data rozhodla čerpat od dvou výše zmíněných aktérů. Dalšími důvody, které hrály hlavní roli při výběru dvou mediálních platforem pro analýzu, byla reprezentativnost, dostupnost dat a celkové srovnání. Komerční a veřejnoprávní médium společně reprezentují dva hlavní a odlišné typy mediálního prostředí v České republice. Důležitým faktorem byl fakt, že obě platformy disponují dostatečným množstvím dat a umožňují efektivní sběr dat potřebných pro kvantitativní a kvalitativní analýzu. Posledním bodem, který jsem zařadila mezi tři nejdůležitější při výběru, je srovnání mediálních skupin. Samotné porovnání obou platforem může přinést zajímavé poznatky o rozdílech v mediálním obrazu korupce v závislosti na typu média.

Online prostor, ze kterého budu získávat data, nabízí mnoho možností, kterými tištěné zpravodajství nedisponuje. Kromě tří hlavních kritérií pro výběr zdrojů dat uvedených výše jsem při selekci zvažovala i další faktory. Tyto dvě platformy jsem vybrala dále na základě následujících kritérií:

- Jedná se o renomované mediální organizace, které se zabývají zpravodajstvím a mají zkušenosti s pokrýváním tohoto tématu.
- Archivy obou mediálních platforem obsahují velké množství článků, které se vztahují ke zkoumané tématice a pokrývají časový úsek 2013-2023
- Archivy obou tvůrců poskytují dostatečné množství kvalitních dat, která umožní provést komplexní analýzu korupce v českém fotbale.

Celkově bude velice zajímavé pokusit se blíže podívat na odlišnosti publikovaného obsahu mezi iSportem a Českou televizí, zjistit, jak moc je téma korupce v českém fotbalu atraktivní pro veřejnoprávní médium a do jaké míry žije korupčními skandály komerční online platforma zaměřující se na sportovní prostředí.

⁴⁴ JIRÁK, Jan a KÖPPLOVÁ, Barbara. *Média a společnost: [stručný úvod do studia médií a mediální komunikace]*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-287-4. s. 75

3.2. Výběr zkoumaného období

Dalším krokem při výběru dat bylo stanovení časového úseku, ve kterém bude výzkum prováděn. Pro tuto práci jsem zvolila data (mediální obsah) vzniklá od roku 2013 do roku 2023, tedy do současnosti. Vzhledem k tomu, že výzkum bude zasazen do zmíněného období, tak největší pozornost bude věnována právě korupční afěře kolem Romana Berbra, která se stává pomyslným „základním kamenem“ pro tento výzkum. Skrze tuto korupční aféru budou vybrána i klíčová slova, pomocí kterých budu filtrovat články v kvantitativním výzkumu.

Rok 2013 znamenal nástup Romana Berbra na pozici místopředsedy FAČR a v následujících letech se stal jednou z nejdůležitějších osobností českého fotbalu. Roman Berbr je spjat i s největší korupční aférou, která se v daném období odehrála. Z tohoto důvodu se rok 2013 stává ideálním startovním bodem pro výzkum. Rok 2023 uzavře zkoumané období. Ukončení tímto rokem poskytne prostor pro provedení analýzy mediálního obrazu od nástupu Romana Berbra do pozice místopředsedy FAČR až po současnost, tedy od roku 2013 do roku 2023.

3.3. Metodologie kvantitativní analýzy

První fáze výzkumu bude vedena jako kvantitativní obsahová analýza mediálního obrazu korupce v českém fotbale v letech 2013-2023. Kvantitativní analýza je založena na zpracování a vyhodnocování dat pomocí statistických metod. Její velká výhoda spočívá v objektivitě, jelikož výsledky jsou nezávislé na výzkumníkovi. Kvantitativní analýza se používá pro výzkum, kde zkoumáme obsah média, ale i při komparaci více médií. Setkáme se s ní i ve výzkumech, které kombinují kvantitativní a kvalitativní výzkumný přístup.⁴⁵

V rámci práce provedu komparativní analýzu dvou vybraných mediálních aktérů, a to České televize a portálu iSport.cz. Zaměřím se výhradně na online obsah těchto dvou platforem. Kvantifikaci mediálního obrazu daných témat uskutečním na základě statistické analýzy počtu relevantních článků, které budou identifikovány pomocí předem definovaných klíčových slov. Volba klíčových slov bude probíhat s ohledem na výzkumné otázky, čímž bude zajištěna relevantnost a validita shromážděných dat.

⁴⁵TRAMPOTA, Tomáš a VOJTĚCHOVSKÁ, Martina. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-683-4., str. 100

Původním plánem bylo filtrovat články pomocí archivů dostupných na webu jednotlivých médií (tedy iSportu a České televize). Ve zkušební rešerši jsem použila k filtraci článků klíčové slovo “Roman Berbr”, který je osobou nejvíce spojovanou s korupcí v českém fotbale v uplynulých deseti letech. Při rešerši výsledků pilotní zkoušky jsem zároveň zjistila, že tyto archivy jsou nepřesné a neposkytují dostatek dostupných informací pro výzkum, které lze získat právě za použití konkrétních filtrů. Následně jsem tedy přešla k možnosti provést výzkum pomocí platformy Newton One, kde získám potřebný dataset, s nímž budu nadále ve výzkumu pracovat.⁴⁶ Další aplikací fungující na podobné bázi je Mediaboard, která byla hned druhou možností.⁴⁷ Vzhledem k tomu, že aplikace Newton One je dostupná pro všechny studenty Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy, byla jasnou volbou mezi těmito dvěma aplikacemi.

Výsledky filtrování článků skrze klíčová slova následně umístím do tabulek a grafů, kde dvě vybrané mediální skupiny porovnam. Skrze tuto interpretaci výsledků se následně pokusím odpovědět na výzkumné otázky a naplnit cíle práce.

3.3.1. Aplikace kvantitativní metody

Pro větší přehlednost jsem se rozhodla popsat vlastní postup práce v jednotlivých krocích, dle kterých jsem postupovala.

Metody sběru dat

Můj výzkum korupce v českém fotbale je v první části veden jako kvantitativní obsahová analýza. V práci se zaměřuji na mediální obraz korupce a na četnost článků vyjadřujících se k tomuto tématu přímo v oblasti fotbalu. Vycházím záměrně pouze z online platform dvou mediálních tvůrců, protože jak jsem uváděla výše, mediálního obsahu na toto téma je opravdu velké množství a bylo by nereálné do tohoto výzkumu zahrnout větší počet redakcí.

⁴⁶ Newton Media. *Aplikace Newton One* [online]. 2024 [cit. 2024-04-13]. Dostupné z:

https://www.newtonmedia.cz/newtonone-nove-generace/?gad_source=1&gclid=Cj0KCQjw2uiwBhCXARIsACMvIU1urX5RIqtuD4vsfie7iXq3piLm06p0sAMDdx1EfFIDHnNsfIOZyfgaAvRXEALw_wcB

⁴⁷ Mediaboard [online]. 2024 [cit. 2024-04-13]. Dostupné z:

https://mediaboard.com/cs/?utm_source=google&utm_medium=cpc&utm_campaign=20525863166&utm_content=153218640437&utm_term=media%20board&gad_source=1&gclid=Cj0KCQjw2uiwBhCXARIsACMvIU0bpmmPsDC4FC6FJySQfSaUUIjZd7D92UDrS1s54XtJpLfB7XDI53EaAvnNEALw_wcB

Jak bylo zmíněno v předchozích částech, kvantitativní obsahové analýze bude podrobena období od roku 2013 do roku 2023. Zkoumané bude médium z veřejnoprávní sféry, tedy Česká televize a médium zastupující komerční sféru iSport.cz.

K výzkumu jsem se rozhodla použít nástroj, ke kterému mají přístup i studenti Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Firma Newton Media poskytuje aplikaci Newton One, která slouží k monitoringu médií. Newton One poskytuje zdroje pro kompletní analýzu mediálních dat a umožňuje vytvářet exporty, s nimiž lze následně velice efektivně pracovat. Prostřednictvím této aplikace lze získat data pro kvantitativní výzkum v médiích nejen v oblasti nejaktuálnějších zpráv, ale i v širším časovém rozmezí, jelikož má přístup do archivů a to až do roku 1996.⁴⁸

Detailnější rešerší online článků České televize a iSportu jsem došla ke zjištění, že by bylo velice problematické a nereálné hledat klíčová slova v obsahu celých mediálních výstupů. Proto jsem se rozhodla pracovat pouze s titulky článků, ve kterých budu hledat klíčová slova. Newton One umožňuje filtraci článku pomocí klíčového slova nacházejícího se přímo v titulku, což je velice nápomocné, jinak by nebylo možné výzkum realizovat.

Výběr klíčových slov se odvíjí od korupční kauzy, na kterou je výzkum zaměřen. V titulcích článků jsem se rozhodla filtrovat slovo „Berbr“. Skrze filtr, do něhož jsem uvedla příjmení „Berbr“ v prvním pádě, se automaticky hledají i články, které v titulku obsahují toto příjmení v ostatních pádech. Skrze tuto filtraci článků přímo v aplikaci Newton One jsem získala export, se nímž jsem mohla následně pracovat.

Operacionalizace

Tato fáze slouží k přesnému určení nejvhodnější metody pro daný výzkum. Jak bylo zmíněno v předešlých kapitolách, obsahové analýze bude podrobena rozmezí od roku 2013 do roku 2023. V případě tohoto výzkumu se jedná o sběr dat nominálního typu. Jednotlivé proměnné si nejsou navzájem nadřazené nebo podřazené, ale naopak nabývají pro výzkum stejnou vypovídající hodnotu.⁴⁹

⁴⁸ Newton Media. *Aplikace Newton One* [online]. 2024 [cit. 2024-04-13]. Dostupné z: https://www.newtonmedia.cz/newtonone-nove-generace/?gad_source=1&gclid=Cj0KCCQjw2uiwBhCXARIsACMvIU1urX5RIqtuD4vsfie7iXq3piLm06p0sAMDdxlEfFIDHnNsfIOZyfgaAvRXEALw_wcB

⁴⁹ TRAMPOTA, Tomáš a VOJTĚCHOVSKÁ, Martina. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-683-4., str. 26

Články filtrované pomocí klíčových slov nacházejících se v titulku a druhy článků budou vymezeny následovně:

- Zdroj – je první proměnnou. Zdrojem budou pouze online články. Tyto články publikované online budou dále vyfiltrovány skrze konkrétní tvůrce, kteří byli pro výzkum zvoleni. Prvním vybraným mediálním tvůrcem je iSport.cz a druhým Česká televize. Pod proměnnou „Česká televize” spadají její online platformy ceskatelevize.cz, ct24.ceskatelevize.cz a sport.ceskatelevize.cz.
- Období – je další proměnnou. Ke každému jednotlivému roku ve zkoumaném desetiletém časovém úseku uvedu počet článků, které obsahovaly hledané klíčové slovo v titulku a následně počet článků, které v textu zmiňovaly jednu z forem korupce.
- Typ zprávy – platforma Newton One nabízí filtrování článků na základě typu zprávy. V mém výzkumu budou filtrovány typy zpráv následovně: „typ zprávy” - „zpráva”
- Klíčové slovo – klíčové slovo je zásadní proměnnou, díky níž získám nejpotřebnější hodnoty. Klíčové slovo, které budu hledat v titulcích článků je „Berbr”. Toto příjmení jsem zvolila jako nejvhodnější klíčové slovo, jelikož se jedná o osobnost nejvíce spojovanou s největší korupční kauzou ve fotbale, která se odehrála v uplynulých deseti letech. Po získání data setu, který obsahuje články, v jejichž titulku se nachází slovo „Berbr” v jakémkoli pádě, budu hledat korupci přímo v plném textu článku. K filtraci článků, ve kterých je zmíněna korupce a její synonyma (úplatkářství, zpronevěra), použiji následující postup:

- Krok 1: články obsahující v titulku - „Berbr”
- Krok 2: články obsahující v titulku „Berbr” obsahují v textu – korupce (filtrováno „korup”)
- Krok 3: články v textu neobsahují „korup”, ale obsahují úplatkářství (filtrováno „úplat”)
- Krok 4: články v textu neobsahují „korup” ani „úplat”, ale obsahují zpronevěru (filtrováno „zpronev”)
- Krok 5: Výsledek – zisk filtru článků, které ve svém obsahu zmiňují korupci.

Pokročilá filtrace článků bude prováděna v Excelu skrze dataset⁵⁰ získaný na platformě Newton One. Seznam filtrů, jimiž lze články filtrovat na platformě Newton One, je následující:

- Datum a čas
- Typ média
- Autor
- Zdroj
- Země
- Typ zprávy
- Sentiment
- Zdrojová kategorie
- Mediální pokrytí
- Čas vysílání
- Hledat v titulku
- Hledat v rubrice

V mém výzkumu využiji filtry – datum a čas, typ média, zdroj, typ zprávy a hledat v titulku. Pomocí těchto filtrů získám dostatek dat pro výzkum.

Organizace výzkumu

V rámci organizace výzkumu je nezbytné se podrobněji seznámit prostřednictvím mediálního obsahu s tím, jaké korupční kauzy v uplynulých deseti letech proběhly. Následně mohu na základě rešerše mediálního obsahu na dané téma získat představu, kolik článků týkajících se korupce ve spojení s Romanem Berbrem bude předmětem mého výzkumu.

Dalším nezbytným krokem je vyhotovení potřebného záznamového archu.

Následující tabulka (tab. č. 2) byla vytvořena jako vzor za účelem zaznamenání použitých filtrů:

⁵⁰ viz. Příloha č. 2 – dataset Excel – Česká televize
Příloha č. 3 – dataset Excel – Česká televize – články korupce
Příloha č. 4 – dataset Excel – Česká televize – články pro kvalitativní analýzu
Příloha č. 5 – dataset Excel – iSport
Příloha č. 6 – dataset Excel – iSport – články korupce
Příloha č. 7 – dataset Excel – iSport – články pro kvalitativní analýzu

Tabulka č. 2: Vzorová tabulka – Použité filtry v aplikaci Newton One

Použité filtry:	
Datum a čas	
Typ média	
Autor	
Zdroj	
Země	
Typ zprávy	
Sentiment	
Zdrojová kategorie	
Mediální pokrytí	
Čas vysílání	
Hledat v titulku	
Hledat v rubrice	

Zdroj: vlastní

Do tabulky vždy zaznamenám, jaké filtry jsem v aplikaci Newton One použila.

3.4. Metodologie kvalitativní analýzy

Druhá fáze výzkumu se zaměří na hloubkové zkoumání vybraných mediálních výstupů s cílem podrobněji porozumět konstrukci obrazu korupční kauzy v českém fotbalu. K tomuto účelu bude využita kvalitativní obsahová analýza, která spadá do oblasti kvalitativního výzkumu. Kvalitativní přístup umožňuje detailnější interpretaci textu, čímž doplňuje kvantitativní analýzu provedenou v první fázi práce, která nemá schopnost jasně vysvětlit, co data znamenají.⁵¹

V kvalitativní analýze nejprve identifikuji klíčová témata vybraných textů. Následná interpretace umožní hlubší zkoumání tématu. V poslední fázi vyvodím závěr z analýzy a doplním tak poznání získané kvantitativní analýzou.

⁵¹ HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-040-2., s.18

Kvalitativní analýza se zaměří na způsob vyjadřování médií o korupci v českém fotbale v jednotlivých mediálních skupinách. Pokusím se tak co nejvíce přiblížit odpovědi na VO2 „*Jaká stádia korupce popisují jednotlivé mediální skupiny?*“. Dále se zaměřím na to, jestli se komerční médium a veřejnoprávní médium staví ke korupci stejně, nebo její přítomnost vnímají odlišně. V neposlední řadě se přes vybrané mediální články zaměřím na to, za jak rozšířený jev daná mediální skupina korupci považuje.

Pro analýzu budou vybrány mediální výstupy České televize a online platformy iSport.cz, které se relevantně věnují tématu korupce v českém fotbale. Filtr článků, které se věnují tématu korupce, získám pomocí kvantitativního výzkumu.

Výsledkem kvalitativní analýzy bude komplexní interpretace mediálního obrazu korupce v českém fotbale. Získané poznatky pomohou k hlubšímu pochopení zkoumané problematiky.

3.4.1. Aplikace kvalitativní metody

Výběr vzorku

Výběr vzorku je první fází kvalitativní obsahové analýzy. V této části vyberu mediální články zabývající se korupcí v českém fotbale v daném období. Výzkum korupce je zaměřen na korupční kauzu, která byla odhalena na podzim roku 2020.⁵² V tomto období jsem pomocí kvantitativní analýzy zaznamenala nárůst článků, v nichž bylo zmíněno v titulku jméno jedné z osob spojované s touto korupční kauzou.

Kvantitativní výzkum mi poskytl výběr článků, které ve svém titulku zmiňují Romana Berbra a zároveň se ve svém obsahu věnují korupci. Komerční online platforma publikovala těchto článků ve zkoumaném období 213 a veřejnoprávní Česká televize 22. Jedná se o velký objem textů, proto jsem přistoupila k redukci. Ke kvalitativnímu výzkumu použiji každý pátý článek iSportu a České televize publikovaný mezi lety 2013-2023, který se ve svém obsahu ke korupci vyjadřuje.

V kvalitativní obsahové analýze tedy bude analyzováno 43 článků média iSport.cz a

⁵² Korupční aféra kolem Romana Berbra. *Idnes.cz* [online]. 2024, [cit. 2024-04-12]. Dostupné z: <https://www.idnes.cz/fotbal/prvni-liga/korupcni-afera-kolem-romana-berbra.K34067>

5 online článků České televize obsahujících ve svém titulku příjmení „Berbr“ a věnujících se tématu korupce.⁵³

Sběr dat

Pro sběr dat v rámci kvalitativní analýzy bude využita metoda obsahové analýzy. Tato metoda umožňuje systematický a objektivní popis i interpretaci obsahu textu. Sběr dat je druhým krokem, v němž si pečlivě prostuduji vybrané články. Typem sběru dat, který využiji ve svém výzkumu je analýza dokumentů, tedy existujících mediálních článků.⁵⁴ V průběhu studia vyfiltrovaných mediálních výstupů si zaznamenám relevantní informace týkající se korupce v českém fotbale. Budu se primárně zaměřovat na to, jak je v článku vnímána korupce jako taková.

Pomocí sběru dat jsem identifikovala následující klíčová témata, která se vyskytují v obou textech pro kvalitativní obsahovou analýzu. Z textů je zřejmé, že hlavním tématem je korupce a osoby s ní spojené. Konkrétně se jedná o Romana Berbra, Romana Rogoze a dalších 18 lidí z fotbalového prostředí.⁵⁵ V textech jsem pro větší přehlednost identifikovala klíčová slova a hlavní témata v bodech:

- korupce
- Roman Berbr
- ovlivňování výsledků
- organizovaná zločinecká skupina
- úplatkářství
- zpronevěra

Kódování dat

Kódování dat je důležité pro vybrání vhodného kódovacího systému, který mi pomůže analyzovat shromážděná data. Využiji otevřené kódování, které je základní metodou. V obsahu celých mediálních článků budu hledat souvislosti, které mě přiblíží k odpovědi na VO2 a VO4, a tedy k potřebným zjištěním. Díky druhému kroku, kterým byl sběr dat jsem

⁵³ viz. Příloha č. 4 – dataset Excel – Česká televize – články pro kvalitativní analýzu
Příloha č. 7 – dataset Excel – iSport – články pro kvalitativní analýzu

⁵⁴ TRAMPOTA, Tomáš a VOJTĚCHOVSKÁ, Martina. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-683-4., str. 18, 19, 20

⁵⁵ Korupční aféra kolem Romana Berbra. *Idnes.cz* [online]. 2024, [cit. 2024-04-12]. Dostupné z: <https://www.idnes.cz/fotbal/prvni-liga/korupcni-afera-kolem-romana-berbra.K34067>

získala přehled a mohla jsem určit vhodné kódy do kódovacího systému. Relevantní části textu označím následujícími kódy:

- K1: Korupce – kódování všech slov „korupce” a synonym (úplatkářství, zpronevěra)
- K2: Roman Berbr
- K3: Ovlivňování výsledků
- K4: Osoby – kódování jmen pozic osob obviněných z korupce (Roman Rogoz atd.)

Analýza dat

Následně provedu samotnou analýzu dat, která je předposledním krokem kvalitativní analýzy. V tomto kroku budu zkoumat kódovaná data a hledat potřebné souvislosti. Zaměřím se na srovnání postojů ke korupci v obou článcích, rámcování korupce, případně implicitní a explicitní sdělení v textu. Dále se pokusím identifikovat typy korupčního chování podle článku České televize a podle iSportu a jejich interpretaci následně porovnáám. Neméně důležitým bodem bude charakterizace osob zapojených do korupce podle kódu K2 a K4.

Interpretace

Interpretace je důležitým krokem před celkovou prezentací výsledků. Na základě provedené analýzy dat interpretuji výsledky a tím se pokusím dostat k zodpovězení výzkumných otázek. Zaměřím se na odpověď VO1 a s ní spojené otázky, např. „*Jaké jsou hlavní rozdíly v postojích ke korupci v komerčním a veřejnoprávním médiu? Jak je korupce v českém fotbalu mediálně konstruována? Jaké jsou dopady mediálního obrazu korupce na vnímání korupce ve fotbalu veřejností?*”.

V posledním kroku sepiši zprávu o výsledcích kvalitativní obsahové analýzy, čímž výsledky interpretuji.

4. Obsahová analýza

V této části jsou sepsány výsledky obsahové analýzy bakalářské práce. První část obsahuje výsledky a výsledné grafy, které jsem získala pomocí kvantitativní analýzy dat se zaměřením na zkoumání frekvence publikací článků vyjadřujících se ke korupci ve spojitosti s Romanem Berbrem. Součástí výsledků této části je i následné porovnání dvou vybraných mediálních aktérů. Druhá část této kapitoly zahrnuje výsledky kvalitativní obsahové analýzy

mediálních článků, kde byla tato problematika zkoumána kvalitativně na základě způsobu vyjadřování se dvou odlišných mediálních skupin k výše zmíněné korupční aféře.

Poslední část této kapitoly obsahuje vyhodnocení celkových zjištění, ke kterým jsem dospěla pomocí kvantitativní a kvalitativní obsahové analýzy.

4.1. Kvantitativní obsahová analýza

V základních informacích je potřeba vysvětlit, jak budou výsledky interpretovány. Rozhodla jsem se pro znázornění výsledků v grafech pro větší přehlednost. Nejdříve interpretuji výsledky zkoumání České televize v grafech. Jako druhé znázorním v grafech výsledky zkoumání iSportu. Jako poslední v interpretaci výsledků kvantitativní analýzy představím porovnání zkoumaných mediálních aktérů v grafech.

4.1.1. Česká televize

Tabulka níže (tab. č. 3) interpretuje použité filtry při hledání klíčového slova „Berbr“ v titulcích článků České televize. Pro selekci článků byly na platformě Newton One zvoleny filtry dle následující tabulky:

Tabulka č. 3: Použité filtry v aplikaci Newton One pro filtrování článků České televize

Použité filtry:	
Datum a čas	1.1. 2013-31.12. 2023
Typ média	Online
Autor	-
Zdroj	online - ceskatelevize.cz, ct24.ceskatelevize.cz, sport.ceskatelevize.cz.
Země	-
Typ zprávy	zpráva
Sentiment	-
Zdrojová kategorie	-
Mediální pokrytí	-
Čas vysílání	-
Hledat v titulku	„Berbr“
Hledat v rubrice	-

Zdroj: vlastní

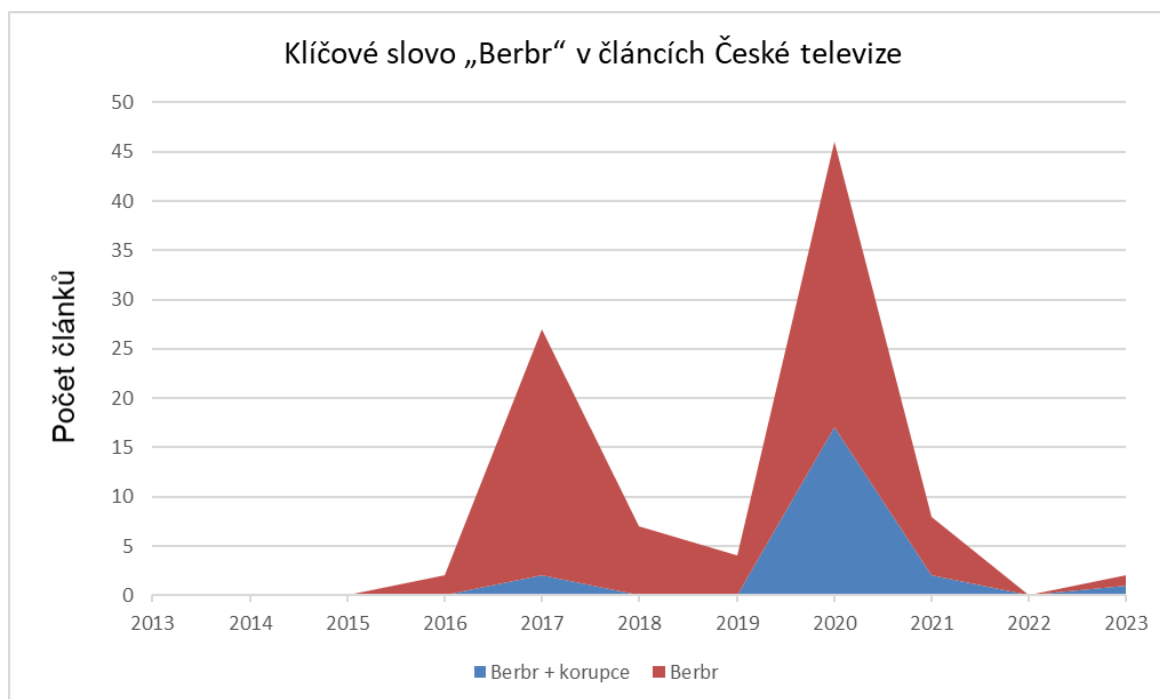
Tabulka č. 4: Počet online článků publikovaných Českou televizí s obsahem slova „Berbr“ v titulku

Název média	klíčové slovo	počet článků	období
Česká televize	„Berbr“	0	2013
Česká televize	„Berbr“	0	2014
Česká televize	„Berbr“	0	2015
Česká televize	„Berbr“	2	2016
Česká televize	„Berbr“	25	2017
Česká televize	„Berbr“	7	2018
Česká televize	„Berbr“	4	2019
Česká televize	„Berbr“	29	2020
Česká televize	„Berbr“	6	2021
Česká televize	„Berbr“	0	2022
Česká televize	„Berbr“	1	2023
Česká televize	„Berbr“	74	Celkem

Zdroj: vlastní

Výše uvedená tabulka č. 4 ukazuje celkový počet článků se zmíněním klíčového slova „Berbr“ v titulku. Těchto článků bylo ve zkoumaném období publikováno na online platformách České televize celkem 74. Díky tomuto kroku jsem získala potřebný dataset článků, s nimiž jsem mohla nadále pracovat a skrze jejich rešerši získávat nová zjištění. Z datasetu čítajícího 74 článků jsem vyfiltrovala články zmiňující v textu korupci. Došla jsem k výsledku 22 článků, které obsahují korupci v textu.

Graf č. 1

Zdroj: vlastní

Ve spojnicovém grafu výše můžeme vidět porovnání publikovaných článků. Červeně je zobrazen výsledek filtrování slova „Berbr“ v titulcích článků České televize. Modrá křivka zobrazuje ty články, které mají klíčové slovo „Berbr“ v titulku, a navíc se ve svém obsahu vyjadřují k tématu korupce.

Každý článek obsahující ve svém titulku příjmení „Berbr“, není automaticky spojován s tématem korupce, což je v Grafu č.1 vidět. Křivka grafu zobrazuje nárůst a pokles publikovaných článků v letech 2013-2023.

Největší nárůst obou křivek lze zaznamenat v roce 2020. Tento graf znázorňuje část odpovědi na VO1 „*Jak se ve sledovaném období měnil mediální prostor věnovaný tématu korupce v českém fotbalu v závislosti na událostech?*“. Články týkající se korupce (zobrazené modře) dosahují svého největšího počtu právě v roce 2020. Nárůst článků v roce 2020 lze přikládat odhalení korupční kauzy kolem Romana Berbra, k němuž došlo na podzim roku 2020.⁵⁶ Před rokem 2020 se veřejnoprávní Česká televize ke korupci vyjadřuje pouze v roce 2017. Korupce se v člancích z roku 2017 netýká přímo Romana Berbra. Česká televize ve svém textu popisuje situaci kolem Berbrových odpůrců, kteří ho v českém fotbale

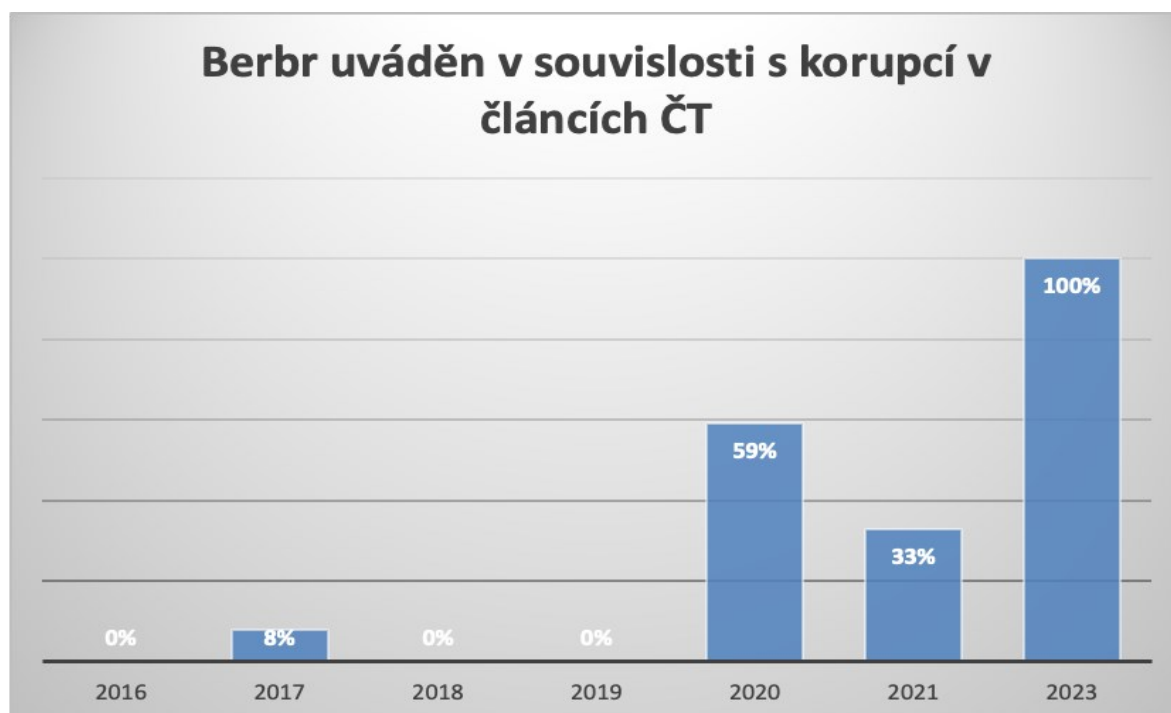
⁵⁶ Korupční aféra kolem Romana Bebra. *Idnes.cz* [online]. 2024, [cit. 2024-04-12]. Dostupné z: <https://www.idnes.cz/fotbal/prvni-liga/korupcni-afera-kolem-romana-berbra.K34067>

nechtějí a zároveň zmiňuje, že jedním z jeho podporovatelů je Miroslav Pelta, který hrál roli ve starších korupčních kauzách ve fotbalu.⁵⁷

Rovněž po roce 2020 články zmiňující korupci v souvislosti s touto osobou u České televize vymizely (pouze v roce 2023 byl publikován jeden článek).

Z tohoto grafu lze potvrdit, že počet článků týkající se korupce roste v závislosti na odhalení korupční kauzy.

Graf č. 2

Zdroj: vlastní

Výše uvedený Graf č. 2 zobrazuje kolik procent článků, které měly v titulku zmíněné příjmení Berbra, se ve svém obsahu zmiňovalo o korupci. Záměrně jsem pro graf vybrala pouze roky, v nichž Česká televize publikovala články se slovem „Berbra” v titulku. V grafu můžeme vidět, že v roce 2023 se 100 % článků o Berbrovi týkalo korupce, ovšem v tomto roce byla publikována pouze jedna zpráva. Druhé největší procento, konkrétně 59 % lze zaznamenat v roce 2020. Tento rok je zároveň rokem, kdy bylo publikováno nejvíce článků. Lze tedy říci, že 17 z 29 publikovaných výstupů spojovalo v roce 2020 Romana Berbra s korupcí ve fotbalu.

⁵⁷ Budu podporovat Berbra a Libu, hlásí Pelta před volbou výkonného výboru. *Sport.ceskatelevize.cz* [online]. 2017, (7.3.2017), 1 [cit. 2024-04-23]. Dostupné z: <https://sport.ceskatelevize.cz/clanek/fotbal/budu-podporovat-berbra-a-libu-hlasi-pelta-pred-volbou-vykonneho-vyboru/5bd8401b0d663b6fe87328c4>

4.1.2. iSport.cz

Tabulka č. 5 zobrazuje přehled použitých filtrů pro vyhledávání klíčového slova "Berbr" v titulcích článků na online platformě iSport.cz:

Tabulka č. 5: Použité filtry v aplikaci Newton One pro filtrování článků iSport.cz

Použité filtry:	
Datum a čas	1.1. 2013-31.12. 2023
Typ média	Online
Autor	-
Zdroj	online - iSport.cz
Země	-
Typ zprávy	zpráva
Sentiment	-
Zdrojová kategorie	-
Mediální pokrytí	-
Čas vysílání	-
Hledat v titulku	„Berbr“
Hledat v rubrice	-

Zdroj: vlastní

Tabulka č. 6: Počet článků publikovaných online platformou iSport.cz s obsahem slova „Berbr“ v titulku

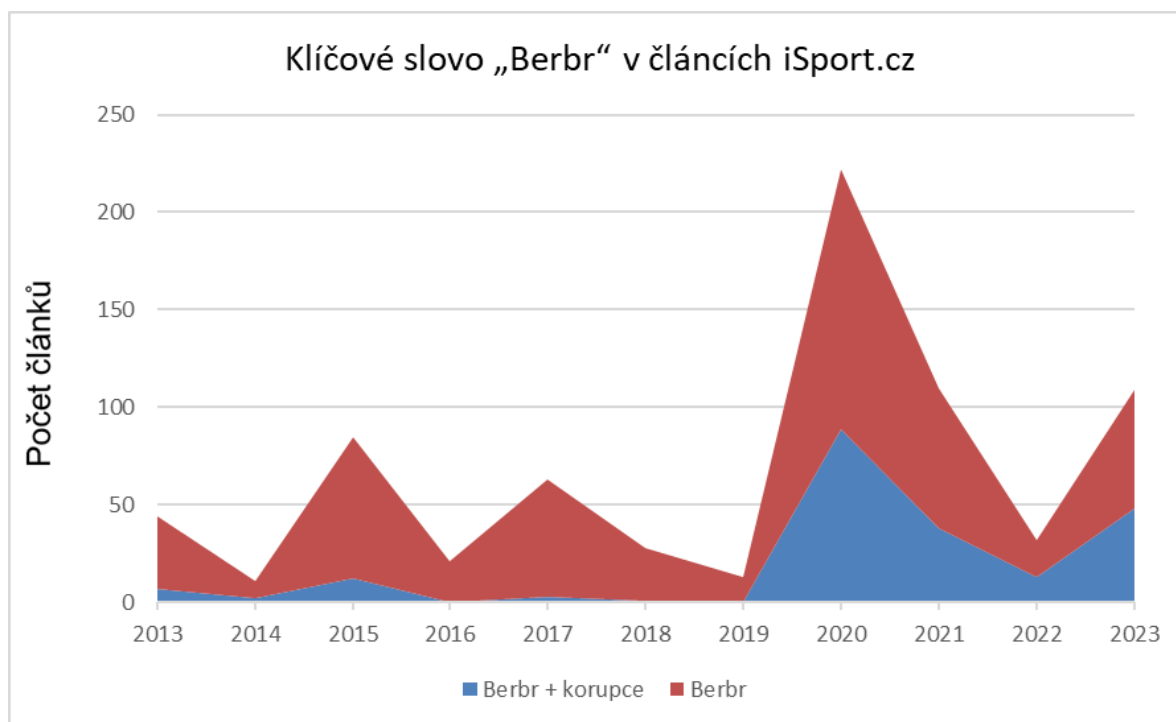
Název média	klíčové slovo	počet článků	období
iSport.cz	„Berbr“	37	2013
iSport.cz	„Berbr“	9	2014
iSport.cz	„Berbr“	73	2015
iSport.cz	„Berbr“	21	2016
iSport.cz	„Berbr“	60	2017
iSport.cz	„Berbr“	27	2018
iSport.cz	„Berbr“	13	2019
iSport.cz	„Berbr“	133	2020
iSport.cz	„Berbr“	72	2021
iSport.cz	„Berbr“	19	2022
iSport.cz	„Berbr“	61	2023
iSport.cz	„Berbr“	525	Celkem

Zdroj: vlastní

Výše uvedená tabulka č. 6 ukazuje celkový počet článků se zmíněním klíčového slova „Berbr“ v titulku. Těchto článků bylo ve zkoumaném období publikováno na online platformách iSport.cz celkem 525. Díky tomuto kroku jsem získala potřebný export, který představuje dataset, s nímž jsem následně pracovala.

Z datasetu čítajícího 74 článků jsem vyfiltrovala články zmiňující v textu korupci. Došla jsem k výsledku 22 článků obsahující korupci v textu.

Graf č. 3

Zdroj: vlastní

Ve spojnicovém Grafu č. 3 výše můžeme vidět porovnání publikovaných článků s Romanem Berbrem (červeně) a Romanem Berbrem v souvislosti s korupcí. Červeně je zobrazen výsledek filtrování slova „Berbr“ v titulcích článků iSport.cz. Modrá křivka zobrazuje ty články, které mají klíčové slovo „Berbr“ v titulku a navíc se ve svém obsahu vyjadřují k tématu korupce.

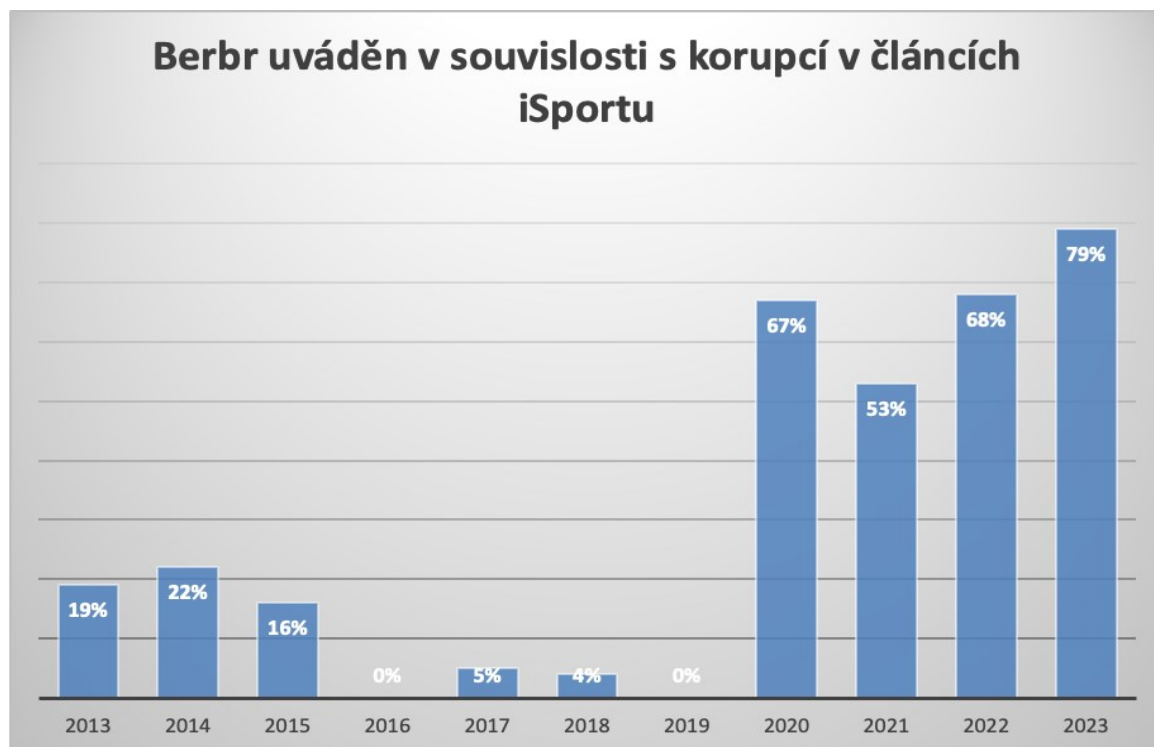
Každý článek, který obsahuje ve svém titulku příjmení „Berbr“, není automaticky spojován s tématem korupce, což je v *grafu č.3* vidět. Křivka grafu zobrazuje nárůst a pokles publikovaných článků v letech 2013-2023.

Z tohoto grafu lze potvrdit, že počet článků týkající se korupce (zobrazené modře) roste v závislosti na odhalení korupční kauzy. Rápidní nárůst článků lze zaznamenat v roce 2020, stejně jako u České televize. Největší nárůst článků v roce 2020 lze přikládat odhalení korupční kauzy kolem Romana Berbra, k němuž došlo na podzim. Tento graf zobrazuje rovněž odpověď na VO1 „*Jak se ve sledovaném období měnil mediální prostor věnovaný tématu korupce v českém fotbalu v závislosti na událostech?*“. Nárůst článků zmiňujících se o korupci v roce 2020 je opravdu markantní.

Druhý větší nárůst publikovaných článků lze zaznamenat v roce 2015. Tento vzestup je spojen s tehdejším podezřením na nekalé praktiky Romana Berbra ve fotbale. Jedním z aktérů, který vznesl podezření na probíhající nekalé praktiky a požadavky na odstranění

Romana Berbra z českého fotbalu, byl FC Zlčín.⁵⁸ U České televize byl rokem vzestupu spíše rok 2017, kdy toto téma ohledně udávaných podezření v médiích spíše doznávalo.

Graf č. 4

Zdroj: vlastní

Výše uvedený Graf č. 4 zobrazuje, kolik procent z článků, které měly v titulku zmíněné příjmení Berbr, se ve svém obsahu zmiňovalo o korupci. Online platforma iSport.cz publikovala články se zmíněním slova Berbr v titulku v každém roce zkoumaného období. Z uvedeného grafu je patrné, že spojení Romana Berbra s korupcí ve fotbale rezonuje médií po celé sledované období kromě let 2016 a 2019. Po odhalení korupční kauzy výrazně vzrostl poměr článků, jejichž tématem byla korupce. Korupční kauza byla odhalena v roce 2020, kdy procento článků zmiňující jednu z forem korupce dosáhlo 67 %. V následujících třech letech se tento poměr držel nad 50 % a v roce 2023 se vyšplhal dokonce na 79 %. Můžeme tedy říci, že procento článků zmiňujících korupci v souvislosti s Romanem Berbrem roste v závislosti na odhalení korupčního skandálu v českém fotbale 2020, jehož odhalení proběhlo 16. října 2020.⁵⁹

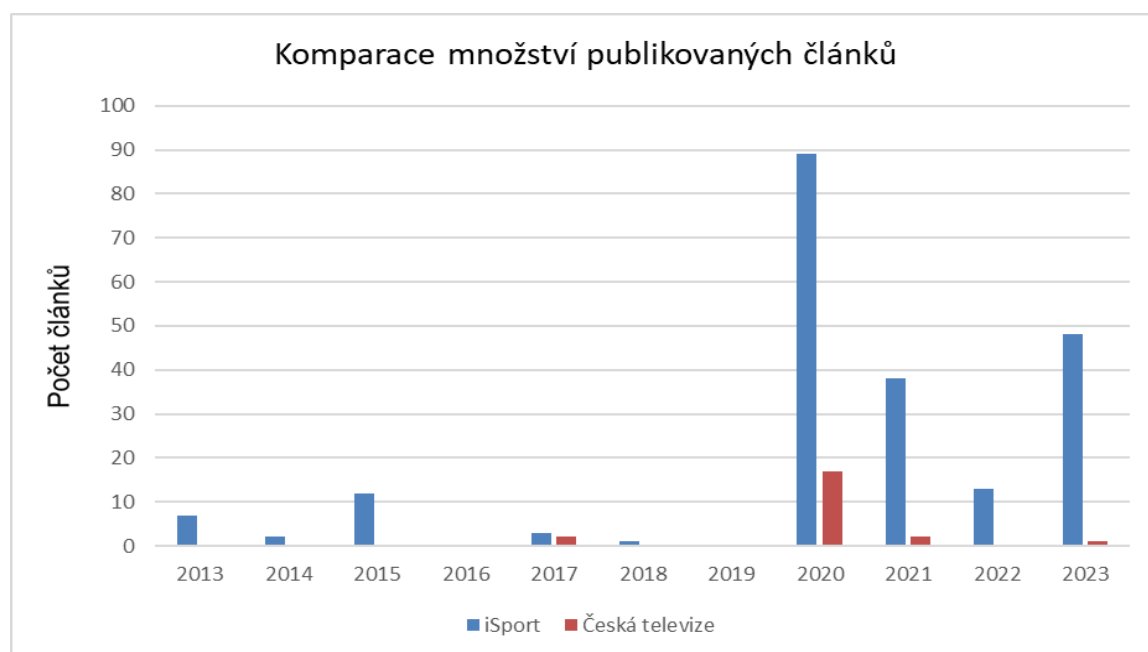
⁵⁸ Zlčín burcuje k REVOLUCI: Pelta, Berbr i Damková musí odejít!. *Isport.blesk.cz* [online]. 2015, (18.12.2015), 1 [cit. 2024-04-23]. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz/clanek/fotbal-domaci-souteze-cesky-fotbal-clanky/255273/zlicin-burcuje-k-revoluci-pelta-berbr-i-damkova-musi-odejit.html>

⁵⁹ Korupční aféra kolem Romana Bebra. *Idnes.cz* [online]. 2024, [cit. 2024-04-12]. Dostupné z: <https://www.idnes.cz/fotbal/prvni-liga/korupcni-afera-kolem-romana-berbra.K34067>

Na základě výše uvedeného grafu lze odpovědět na VO1. I před odhalením největší korupční kauzy je v mediálním obsahu iSportu věnován tématu korupce prostor, což znamená, že spojení fotbalu a korupce není pouze současný problém. Mediální prostor věnovaný tématu korupce se v průběhu sledovaného období zněkolikanásobil v závislosti na odhalení korupční kauzy.

4.1.3. Komparace České televize a iSportu

Graf č. 5

Zdroj: vlastní

Výše uvedený Graf č. 5 zobrazuje porovnání množství publikovaných článků dvou zkoumaných mediálních aktérů vyjadřujících se ke korupci ve spojitosti s osobou Romana Berbra – komerčního iSportu (zobrazeného modře) a veřejnoprávní České televize (zobrazené červeně). Z výsledků grafu lze vyčíst, že veřejnoprávní médium se ke korupční kauze v člancích vyjadřovalo mnohem méně než komerční. V grafu si lze povšimnout, že komerční médium publikovalo články i v letech, kdy veřejnoprávní televize na toto téma vůbec nepsala. Rozdíly mezi Českou televizí a online platformou iSport.cz patřící pod Blesk jsou velice výrazné. Česká televize, vzhledem k jejímu postavení v mediálním světě, se k těmto tématům nevyjadřuje v tak velké míře. Přesto je zajímavé zaměřit se na rozdíly v roce 2023, kdy byla korupční kauza hojně řešena. ČT v tomto roce publikovala pouze jeden článek, oproti tomu iSport publikoval 48 článků. Tento rozdíl je až neočekávaně velký.

Tento *Graf č.5* interpretuje odpověď na VO3. Celkově se výsledek dal očekávat, jelikož téma korupce je pro komerční médium specializované na sport mnohem atraktivnější než pro veřejnoprávní Českou televizi, která by se k těmto tématům měla vyjadřovat spíše objektivněji a prezentovat fakta.

4.1.4. Závěr kvantitativní analýzy mediálního obrazu

Z výše zobrazených výsledků vyplývají následující zjištění. Mediální tvůrce iSport.cz vydal za desetileté období celkem 525 článků, které v titulku obsahují tvar jména Berbr, z čehož 213 se týká tématu korupce. Česká televize publikovala 74 článků v letech 2013-2023, z nichž se týkalo korupce 22 výstupů.

Redakce online platformy iSport.cz po celou dobu zkoumaného období (s výjimkou let 2016 a 2019) intenzivně diskutovala o korupčním jednání ve fotbalu spojeném s osobou, která je s ním úzce spjata.

U obou mediálních skupin, jak komerční, tak veřejnoprávní, lze největší nárůst počtu publikovaných online výstupů týkajících se korupce zaznamenat v roce 2020. Počty článků v roce 2020 rostly v závislosti na události odhalení korupční kauzy kolem Romana Berbra, která byla odhalena na podzim roku 2020 a blíže jsem ji popsala v deskriptivní kapitole. Kvantitativní analýza umožnila přiblížit se odpovědi na HVO. *Graf č.5* odpovídá na VO3 a ostatní grafy získané kvantitativním zkoumáním umožnily odpovědět na VO1 „*Jak se ve sledovaném období měnil mediální prostor věnovaný tématu korupce v českém fotbalu v závislosti na událostech?*”. Pro upřesnění a doplnění otázky „*Jak moc se média vyjadřovala ke korupční kauze spojené s Romanem Berbrem?*”.

4.2. Kvalitativní obsahová analýza

Pro hlubší pochopení zkoumaného tématu jsem provedla kvalitativní analýzu, která doplnila poznatky získané z kvantitativní analýzy. V analýze jsem hledala vzorce v kódovaných datech, identifikovala jsem typy korupčního jednání a charakterizovala jsem osoby zapojené do korupce. K tomuto účelu jsem využila předem definovaný kódovací manuál.⁶⁰

⁶⁰ Příloha č. 1 – kódování – kvalitativní analýza

4.2.1. Korupce a ovlivňování výsledků

Podle médií lze pozorovat korupční chování v několika různých podobách. Tento krok jsem provedla pomocí kódu K1 a pomohl mi odpovědět na VO4 „*Jaké formy korupce popisují jednotlivé mediální skupiny?*“. Po analýze článků iSportu a České televize jsem dospěla k následujícím závěrům.

Korupční chování je v článcích zmíněno v následujících formách: ovlivňování výsledků fotbalových zápasů, zpronevěra financí, přijetí úplatku, podplácení funkcionářů a rozhodčích, podezření ze sázkových podvodů. Formy korupce, které zmiňuje iSport, korespondují s těmi, o nichž píše Česká televize.

Česká televize konkrétně popisuje korupční případ kolem Romana Berbra následovně: „*Tři lidé jsou obviněni pro podezření z trestných činů zpronevěry a podplácení spáchaných ve prospěch organizované zločinecké skupiny.*“.⁶¹

K odpovědi na VO2 se mi podařilo přiblížit rovněž skrze K1. Korupční jednání v českém fotbale je v článcích popisováno jako korupce systémová. V textu se objevuje přirovnání korupce k chobotnici s chapadly, jejíž hlavou je Roman Berbr. Toto přirovnání odpovídá stádiu systémová korupce. Rovněž se v článcích můžeme setkat s označením organizované zločinecké skupiny.

Kódem K3 jsem identifikovala výrazy spojené s ovlivňováním výsledků zápasů. Ovlivňování výsledků je v médiích často zmiňovanou nekalou praktikou, ze které vychází korupční jednání jako je zpronevěra financí, podplácení a přijetí úplatku.

4.2.2. Roman Berbr a osoby spojené s korupcí

Osoby zapojené do korupčního jednání jsem identifikovala v článcích pomocí kódů K2 a K4.

Pod K2 spadá osoba Romana Berbra a interpretace jeho role a postavení v celkovém dění. Média označují Berbra za dlouhodobě kontroverzní osobu, hlavu korupční chobotnice, bývalého místopředsedu FAČR s velkým vlivem na český fotbal a nekalé praktiky v něm. Publikace iSportu se zmiňují o prvním podezření z nekalých praktik Romana Berbra již v roce 2015, kdy ve fotbalovém světě padala negativní slova na jeho dosavadní činnost. V následujících letech spojení Romana Berbra a korupce vymizelo a objevilo se opět až při

⁶¹ Berbra zatkla policie. Důvodem má být podezření z ovlivňování výsledků. *Sport.ceskatelevize.cz* [online]. 2020, (16.10.2020), 1 [cit. 2024-04-11]. Dostupné z: <https://sport.ceskatelevize.cz/clanek/fotbal/berbra-zatkla-policie-duvodem-ma-byt-podezreni-z-ovlivnovani-vysledku/5f896b3a3d136f1e2325dea6>

odhalení korupční aféry na podzim roku 2020. V korupční kauze ve fotbalu 2020 je Roman Berbr označován jako: hlavní aktér rozsáhlé korupční kauzy, černokněžník, vlastník mocenské chobotnice a český fotbal je přezdíván impériem Romana Berbra.⁶² „Do své mocenské chobotnice si Roman Berbr pečlivě zabudovával i rozhodčí, jimž za poslušnost sliboval kariérní posun ...“⁶³, takto o chobotnici Romana Berbra píše iSport a využívá slovní obrat s chobotnicí za účelem popisu a přiblížení rozsáhlosti problému. V článku publikovaném o dva týdny později je český fotbal a korupce v něm pojmenována jako Berbrovo impérium: „*Impérium Romana Berbra se dál hroutí.*“⁶⁴

Další osoby spojované s korupcí ve fotbale a zmínky o nich jsem označila kódem K4. V článkách zmiňujících korupční kauzu ve fotbale 2020 jsou s korupcí spojováni Roman Berbr a skupina 20 osob (fotbaloví rozhodčí, sportovní ředitel Vyšehradu Roman Rogoz, rozhodčí Petr Klupák a Michal Káník atd.), kteří představují organizovanou zločineckou skupinu. Kauza se točí kolem druholigového Vyšehradu a jeho postupu do druhé ligy v roce 2018/2019. Česká televize jmenuje konkrétní aktéry korupční kauzy: „*rozhodčí Jiří Houdek, Miloš Vitner, Marek Janoch, Robert Hájek, Michal Myška, Zdeněk Koval, Jiří Kříž, Pavel Vlasjuk, Jan Cihlár a Jiří Musil. Řada z nich hlavně jako asistenti působí i v zápasech nejvyšší soutěže.*“⁶⁵

Výčet mnoha osob spojovaných s korupcí potvrzuje rozsáhlost korupční sítě ve fotbale a zároveň otevírá naději, že po jejím odhalení dojde alespoň k jejímu částečnému narušení a tím ke snížení přítomnosti korupce v českém fotbalu.

4.2.3. Závěr kvalitativní obsahové analýzy

Analýza mediálních článků ukazuje, že korupce v českém fotbalu je vážný problém. Texty popisují rozsáhlou síť korupce zahrnující ovlivňování výsledků, zpronevěru a podplácení. Do korupce jsou zapojeni vysoce postavení funkcionáři, rozhodčí a další, kteří dohromady tvoří organizovanou zločineckou skupinu.

⁶² Příloha č. 1 – kódování – kvalitativní analýza

⁶³ Armáda poslušných. Berbr tahal sudí výš, aby upevnil moc, dokládá policie. *Isport.blesk.cz* [online]. 2020, (22.10.2020), 1 [cit. 2024-04-24]. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz/clanek/fotbal/386017/armada-poslusnych-berbr-tahal-sudi-vys-aby-uevnil-moc-doklada-policie.html>

⁶⁴ Berbr vzdal soudy! Z vazby stáhl žaloby na sudí Kociána a Kovaříka. *Isport.blesk.cz* [online]. 2020, (4.11.2020), 1 [cit. 2024-04-24]. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz/clanek/fotbal/386583/berbr-vzdal-soudy-z-vazby-stahl-zaloby-na-sudi-kociana-a-kovarika.html>

⁶⁵ Soud poslal Berbra i zbylou trojici do vazby, obvinění vinu odmítají. *Sport.ceskatelevize.cz* [online]. 2020, (18.10.2020), 1 [cit. 2024-04-21]. Dostupné z: <https://sport.ceskatelevize.cz/clanek/fotbal/soud-poslal-berbra-i-zbylou-trojici-do-vazby-obvineni-vinu-odmitaji/5f8c31b13d136f1e23a0a32b>

Korupce je dlouhodobý problém, jehož řešení není jednoduché a je otázka, zda je kompletní vymýcení korupce vůbec reálné. Celkově lze konstatovat, že mediální články České televize i online platformy iSport.cz potvrzují rozsah a závažnost korupce v českém fotbale a naznačují složitost a rozmanitost korupčních praktik v tomto prostředí. Další vyšetřování a opatření jsou nezbytné pro boj proti této problematice i pro obnovení důvěry ve fotbalový svět.

Závěr

Na základě provedeného výzkumu můžeme s jistotou konstatovat, že korupce v českém fotbale skutečně existuje a v průběhu let se vyvíjí. Odhalené korupční kauzy vedou k nárůstu mediálního zájmu a zvyšují povědomí veřejnosti o tomto problému. Na závěr shrnu všechna klíčová zjištění výzkumu.

Hlavní výzkumná otázka (HVO) se zaměřila na vývoj a změnu mediálního obrazu korupce mezi lety 2013-2023. Výzkum ukázal, že mediální pokrytí korupce ve fotbale se v průběhu let mění. Mediální obraz se mění v závislosti na událostech, tedy v závislosti na aktuálně řešených korupčních kauzách. Největší pozornost byla věnována korupční aféře Romana Berbra, která se stala stěžejním bodem výzkumu. Rok 2013, kdy se Berbr stal místopředsedou FAČR, představoval ideální počáteční bod pro analýzu, která probíhala až do roku 2023. Nejvyššího vrcholu, co se týče publikací článků, dosáhla média po odhalení korupční kauzy v roce 2020. Fotbalová korupční aféra kolem Romana Berbra je stále aktuálním a neuzavřeným tématem, které je živé v mediálním prostoru až do současnosti. Média hrají klíčovou roli v utváření veřejného mínění a vnímání korupce v tomto sportu. Mediální obraz korupce má značný dopad na postoje a chování veřejnosti.

VO1 se zaměřila na kvantifikaci mediálního prostoru věnovaného korupci v českém fotbale v závislosti na událostech a dále na míru mediálního pokrytí korupční kauzy spojené s Romanem Berbrem. Zjistilo se, že Česká televize ve sledovaném období publikovala 22 online článků týkajících se korupční kauzy, v jejímž čele stál Roman Berbr, zatímco online platforma iSport.cz, jakožto specializované médium na sport, jich publikoval mnohonásobně více, konkrétně 213.

V rámci VO2 byla zkoumána stádia korupce v korupční kauze skrze mediální obsah. Ukázalo se, že korupce ve fotbalu je médií označována za rozsáhlý problém, který prostupuje celým systémem. Jedná se tedy o stádium systémové korupce. V textech článků byla korupce označována za chobotnici s mnoha chapadly, jejíž hlavu představoval hlavní aktér korupční kauzy, kterým byl již bývalý místopředseda Fotbalové asociace České republiky Roman Berbr.

VO3 se zaměřila na samotnou kvantitativní komparaci dvou mediálních tvůrců. Kvantitativní obsahová analýza potvrdila, že komerční médium iSport.cz se ke korupční kauze vyjadřovalo více než veřejnoprávní Česká televize. Tento výsledek se dal

předpokládat, jelikož téma korupce ve sportu je pro online platformu zaměřující se na sport atraktivnější než pro veřejnoprávní Českou televizi.

Poslední dílčí otázku VO4 jsem zpracovala pomocí kvalitativního výzkumu. V textech mediálních článků jsem identifikovala konkrétní formy korupce, se kterými byla spojována korupční aféra kolem Romana Berbra. Nejčastěji zmiňovanými formami korupce bylo přijetí úplatku, úplatkářství funkcionářů a rozhodčích, zpronevěra financí a podezření ze sázkových podvodů. Tyto praktiky byly spojované s ovlivňováním výsledků zápasů.

Pro komplexnější obraz vnímání korupce ve fotbale a ovlivnění veřejnosti by bylo zajímavé v budoucím výzkumu rozšířit vzorek médií o další platformy a typy médií. Výzkum celkově zodpověděl všechny formulované otázky a ukázal, že mediální obraz korupce ve fotbale hraje důležitou roli v utváření veřejného mínění a vnímání korupce v tomto sportu. Média bezesporu mají podíl na utváření pohledu veřejnosti na český fotbal a na to, jak veřejnost vnímá korupci v českém fotbale. Jedná se o negativní společenský jev, který je bohužel součástí i sportovního světa a vytváří kolem něj negativní emoce. Přesto je důležité, aby média o korupci mluvila a nestala se přehlíženým tématem.

Summary

Based on the research conducted, we can confidently conclude that corruption in Czech soccer does exist and has evolved over the years. Exposed corruption cases lead to an increase in media interest and raise public awareness of the problem. In conclusion, I will summarise all the key findings of the research.

The main research question (HVO) focused on the evolution and change in the media image of corruption between 2013 and 2023. The research showed that media coverage of corruption in soccer has changed over the years. The media image changes depending on events, i.e. depending on the corruption cases currently being investigated. Most attention was paid to the Roman Berber corruption scandal, which became the focal point of the research. The year 2013, when Berber became the vice-president of the FAČR, represented an ideal starting point for the analysis, which ran until 2023. The media reached its highest peak in terms of article publications after the corruption case was revealed in 2020. The soccer corruption scandal surrounding Roman Berber is still a current and unresolved topic, which is alive in the media space until today. The media plays a key role in shaping public opinion and perceptions of corruption in the sport. Media portrayal of corruption has a significant impact on public attitudes and behaviour.

RQ1 focused on quantifying the media space devoted to corruption in Czech soccer depending on the events and the level of media coverage of the corruption case related to Roman Berber. It was found that Czech Television published 22 online articles related to the corruption case involving Roman Berber during the period under review, while the online platform iSport.cz, as a specialised sports media outlet, published many times more, namely 213.

RQ2 examined the stages of the corruption case through media content. It showed that corruption in soccer is identified by the media as a large-scale problem that permeates the entire system. This is therefore a stage of systemic corruption. In the texts of the articles, corruption was referred to as an octopus with many tentacles, the head of which was the main actor in the corruption case, who was the former vice-president of the Football Association of the Czech Republic, Roman Berber.

RQ3 focused on the actual quantitative comparison of the two media makers. The quantitative content analysis confirmed that the commercial media outlet iSport.cz was more

vocal about the corruption case than the public Czech Television. This result was predictable, as the topic of corruption in sport is more attractive for an online platform focusing on sport than for public Czech Television.

The last sub-question RQ4 was developed through qualitative research. In the texts of media articles I identified specific forms of corruption that were associated with the corruption scandal surrounding Roman Berber. The most frequently mentioned forms of corruption were the acceptance of bribes, bribery of officials and referees, embezzlement of funds and suspected betting fraud. These practices were linked to match-fixing.

For a more comprehensive picture of the perception of corruption in soccer and the influence on the public, it would be interesting to expand the media sample to other platforms and media types in future research. Overall, the research answered all the formulated questions and showed that media portrayal of corruption in soccer plays an important role in shaping public opinion and perception of corruption in the sport. The media undoubtedly play a role in shaping the public's view of Czech soccer and the public's perception of corruption in Czech soccer. It is a negative social phenomenon that is unfortunately also part of the sporting world and creates negative emotions around it. Nevertheless, it is important that the media talk about corruption and that it does not become an overlooked topic.

Použitá literatura

Odborná literatura

DANČÁK, Břetislav, Vít HLOUŠEK a Vojtěch (eds.) ŠIMÍČEK. Korupce. Projevy a potírání v České republice a Evropské unii. / Břetislav Dančák, Vít Hloušek, Vojtěch Šimíček (eds.). 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita. Mezinárodní politologický ústav, 2006. 309 s. (Sborníky; svazek č. 28). ISBN 80-210-4062-9.

DAVIS, Brenda. *Corruption: political, economic and social issues*. Hauppauge, New York: Nova Science Publishers, 2016. ISBN 1-63484-188-3.

FRIČ, Pavol. Korupce na český způsob. 1. vydání. Praha: G plus G, 1999, 302 s. ISBN 80-861-0326-9.

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-040-2.

JIRÁK, Jan a KÖPPLOVÁ, Barbara. *Média a společnost: [stručný úvod do studia médií a mediální komunikace]*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-287-4.

KUNCZIK, Michael; ŠMÍD, Milan; KÖPPLOVÁ, Barbara; PÜTZ, Manfred a KUDRNÁČOVÁ, Štěpánka. *Základy masové komunikace*. Praha: Karolinum, 1995. ISBN 80-7184-134-X.

NAXERA, Vladimír. Corruption perception in the Czech Republic. *Politics in Central Europe*, 2015, 11.1: 51-73.

TRAMPOTA, Tomáš a VOJTĚCHOVSKÁ, Martina. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-683-4.

Online webové zdroje

Armáda poslušných. Berbr tahal sudí výš, aby upevnil moc, dokládá policie. *Isport.blesk.cz* [online]. 2020, (22.10.2020), 1 [cit. 2024-04-24]. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz/clanek/fotbal/386017/armada-poslusnych-berbr-tahal-sudi-vys-aby-upevnil-moc-doklada-policie.html>

Berbr vzdal soudy! Z vazby stáhl žaloby na sudí Kociána a Kovaříka. *Isport.blesk.cz* [online]. 2020, (4.11.2020), 1 [cit. 2024-04-24]. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz/clanek/fotbal/386583/berbr-vzdal-soudy-z-vazby-stahl-zaloby-na-sudi-kociana-a-kovarika.html>

Budu podporovat Berbra a Libu, hlásí Pelta před volbou výkonného výboru. *Sport.ceskatelevize.cz* [online]. 2017, (7.3.2017), 1 [cit. 2024-04-23]. Dostupné z: <https://sport.ceskatelevize.cz/clanek/fotbal/budu-podporovat-berbra-a-libu-hlasi-pelta-pred-volbou-vykonneho-vyboru/5bd8401b0d663b6fe87328c4>

Česká televize [online]. 2024 [cit. 2024-04-01]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz>

Česká televize. *Základní informace o ČT* [online]. 2024 [cit. 2024-04-13]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/zakladni-informace-o-ct/>

FAČR. *Rozcestník soutěží* [online]. 2024 [cit. 2024-03-10]. Dostupné z: <https://www.fotbal.cz/souteze/subjekty/>

iSport.cz [online]. 2024 [cit. 2024-04-01]. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz>

Kauza Berbr: Vyšehrad vyloučili z ČFL, tři sudí dostali osmiletý zákaz. *Idnes.cz* [online]. 2021 [cit. 2024-03-10]. Dostupné z: <https://www.idnes.cz/fotbal/domaci-souteze/eticka-komise-facr-kaucha-berbr-spis-s>

Korupční aféra kolem Romana Bebra. *Idnes.cz* [online]. 2024, [cit. 2024-04-12]. Dostupné z: <https://www.idnes.cz/fotbal/prvni-liga/korupcni-afera-kolem-romana-berbra.K34067>

Mediaboard [online]. 2024 [cit. 2024-04-13]. Dostupné z:

https://mediaboard.com/cs/?utm_source=google&utm_medium=cpc&utm_campaign=20525863166&utm_content=153218640437&utm_term=media%20board&gad_source=1&gclid=Cj0KCQjw2uiwBhCXARIsACMvIU0bpmmPsDC4FC6FJySQfSaUUljZd7D92UDrS1s54XtJpLfB7XDI53EaAvnNEALw_wcB

Newton Media. *Aplikace Newton One* [online]. 2024 [cit. 2024-04-13]. Dostupné z:

https://www.newtonmedia.cz/newtonone-nove-generace/?gad_source=1&gclid=Cj0KCQjw2uiwBhCXARIsACMvIU1urX5RIqtuD4vsfie7iXq3piLm06p0sAMDdx1EfFIDHnNsflOZyfgaAvRXEALw_wcB

O FAČR. *Fotbal.cz* [online]. 2023 [cit. 2024-03-19]. Dostupné z:

<https://www.fotbal.cz/facr/o-facr/p405>

Soud poslal Berbra i zbylou trojici do vazby, obvinění vinu odmítají. *Sport.ceskatelevize.cz* [online]. 2020, (18.10.2020), 1 [cit. 2024-04-21]. Dostupné z:

<https://sport.ceskatelevize.cz/clanek/fotbal/soud-poslal-berbra-i-zbylou-trojici-do-vazby-obvineni-vinu-odmitaji/5f8c31b13d136f1e23a0a32b>

System fotbalových soutěží v Česku. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2024-03-28]. Dostupné z:

https://cs.wikipedia.org/wiki/System_fotbalovych_soutezu_v_Cesku

Zličín burcuje k REVOLUCI: Pelta, Berbr i Damková musí

odejít!. *Iспорт.blesk.cz* [online]. 2015, (18.12.2015), 1 [cit. 2024-04-23]. Dostupné z:

<https://isport.blesk.cz/clanek/fotbal-domaci-souteze-cesky-fotbal-clanky/255273/zlicin-burcuje-k-revoluci-pelta-berbr-i-damkova-musi-odejit.html>

Akademické práce

BENDL, Josef. *Korupce a sport*. Praha, 2009. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze.

DI RONCO, Anna; LAVORGNA, Anita. Fair play? Not so much: Corruption in the Italian football. *Trends in organized crime*, 2015, 18: 176-195.

FLORIAN, Jakub. *Korupce ve sportu*. Slavkov u Brna, 2014. Magisterská práce. Právnická fakulta Masarykovy univerzity.

FRAIS, David. *Temné stránky sportu*. Brno, 2019. Bakalářská práce. Masarykova univerzita.

KONEČNÁ, Šárka. *Korupce ve fotbale*. Brno, 2014. Bakalářská práce. Masarykova univerzita.

MANOLI, Argyro Elisavet; ANTONOPOULOS, Georgios A.; BAIRNER, Alan. The inevitability of corruption in Greek football. *Soccer & society*, 2019, 20.2: 199-215.

MANSOURI, Hossein, et al. The corruption formation process in Iranian Football. *Physical Culture and Sport. Studies and Research*, 2022, 94.1: 1-10.

PARADISO, Eugenio. Football, clientelism and corruption in Argentina: an anthropological inquiry. *Soccer & Society*, 2016, 17.4: 480-495.

TAVLARIDIS, Daniel. *Vliv politiky a korupce na český fotbal*. Olomouc, 2016. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci.

ZARE, Alireza; HEIDARNEJAD, Sedighe; SHIRAALI, Rezvan. The impact of mass media on the control of corruption in football. *Communication Management in Sport Media*, 2016, 3.4: 11-24.

Další zdroje

SOUTĚŽNÍ ŘÁD FOTBALOVÉ ASOCIACE ČESKÉ REPUBLIKY. In: 2023.

Zdroje empirických dat

iSport [online]. [cit. 2024-01-15]. Dostupné z: <https://isport.blesk.cz/fotbal>

NewtonOne [online]. 2023 [cit. 2024-04-01]. Dostupné z: <https://www.newtonmedia.cz/newtonone-nove->

[generace/?gad_source=1&gclid=Cj0KCQjwk6SwBhDPARIsAJ59GwcXpobSL4ZkVULFmPGjOliu5mu9GHBFQqlQpAnva9bikYjqzhIZRUoaAv33EALw_wcB](#)

Sport Česká televize [online]. [cit. 2024-01-15]. Dostupné z:

<https://sport.ceskatelevize.cz/rubrika/fotbal>

Přílohy, tabulky a grafy

Přílohy

Příloha č. 1 – kódování – kvalitativní analýza

Příloha č. 2 – dataset Excel – Česká televize

Příloha č. 3 – dataset Excel – Česká televize – články korupce

Příloha č. 4 – dataset Excel – Česká televize – články pro kvalitativní analýzu

Příloha č. 5 – dataset Excel – iSport

Příloha č. 6 – dataset Excel – iSport – články korupce

Příloha č. 7 – dataset Excel – iSport – články pro kvalitativní analýzu

Tabulky

Tabulka č. 1: Systém fotbalových soutěží v České republice

Tabulka č. 2: Vzorová tabulka – Použité filtry v aplikaci Newton One

Tabulka č. 3: Použité filtry v aplikaci Newton One pro filtrování článků České televize

Tabulka č. 4: Počet online článků publikovaných Českou televizí s obsahem slova „Berbr“ v titulku

Tabulka č. 5: Použité filtry v aplikaci Newton One pro filtrování článků iSport.cz

Grafy

Graf č. 1: Klíčové slovo „Berbr“ v člancích České televize

Graf č. 2: Berbr uváděn v souvislosti s korupcí v člancích ČT

Graf č. 3: Klíčové slovo „Berbr“ v člancích iSport.cz

Graf č. 4: Berbr uváděn v souvislosti s korupcí v člancích iSportu

Graf č. 5: Komparace množství publikovaných článků